

BAHAGIAN PENDIDIKAN KESIHATAN
HEALTH EDUCATION DIVISION

KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA
MINISTRY OF HEALTH MALAYSIA

LAPORAN TAHUNAN 2011 BAHAGIAN PENDIDIKAN KESIHATAN | ANNUAL REPORT 2011 HEALTH EDUCATION DIVISION

LAPORAN TAHUNAN 2011 *ANNUAL REPORT*

Bahagian Pendidikan Kesihatan
Health Education Division

Aras 1-3, Blok E10, Kompleks Kerajaan Parcel E,
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan
62590 Putrajaya
Tel: 03-8883 3888/3997
Faks: 03-8888 6200

www.infosihat.gov.my • www.myhealth.gov.my

JKA/SH/50/12





BAHAGIAN PENDIDIKAN KESIHATAN

KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA

LAPORAN TAHUNAN 2011





“Promosi Kesehatan adalah kombinasi pendidikan dan sokongan persekitaran untuk tindakan dan keadaan hidup yang kondusif kepada kesehatan”

(Green & Kreuter 1991)

Kandungan

Sidang Pengarang	2
Perutusan Pengarah	3
Ringkasan Eksekutif	4
Pengenalan	5
Visi	6
Misi	6
Objektif	6
Carta Organisasi	7
Sumber	8
<i>Pencapaian Aktiviti Promosi Kesihatan Tahun 2011</i>	10
• Program Promosi Cara Hidup Sihat	10
• Program Promosi Pencegahan dan Kawalan Penyakit Tidak Berjangkit (NCD)	11
• Program Promosi Pencegahan dan Kawalan Tembakau	15
• Program Promosi Pencegahan dan Kawalan Denggi	17
• Program Promosi Kesihatan Sekolah Rendah	20
• Program Promosi Pencegahan dan Kawalan HIV/AIDS	22
• Program Promosi Kesihatan Keluarga	24
• Program Promosi Pendermaan Organ	26
• Program Pendidikan Pesakit	28
• Program Media Massa	30
• Pusat Promosi Kesihatan Komuniti (PPKK)	31
• Penyebaran Maklumat Melalui ICT	32
• Penerbitan Media Pendidikan Kesihatan	36
• Program Latihan	38
• Program Penyelidikan	40
• Sambutan Hari-Hari Khas Kesihatan	41
Rumusan	44
Hala Tuju	45

Sidang Pengarang

Penasihat

Haji Abdul Jabar bin Ahmad

Ketua Pengarang

Haji Abdul Manan bin Mat Dahan

Pengarang

Pn. Zaikiah binti Mohd.Zin

Ahli - ahli

En. Varuges Abraham

En. Azman bin Mohammed

En. Munshi bin Abdullah

En. Md. Amidon bin Ag. Damit

Pn. Hapsah binti Mohd. Dusa

Pn. Hazira binti Mohd. Razali

Perutusan Pengarah



Assalamualaikum dan Salam 1Malaysia

Syukur dipanjatkan ke hadrat Allah s.w.t kerana dengan izinNya Bahagian Pendidikan Kesihatan telah berjaya melaksanakan segala perancangan dan amanah yang diberikan pada tahun 2011. Terdapat pelbagai pendekatan baru telah diguna pakai bagi memastikan aktiviti promosi kesihatan berkembang mencakupi pelbagai kumpulan sasaran. Bermula dengan program promosi kesihatan untuk kanak-kanak sekolah rendah dan menengah, bahagian telah berjaya mengembangkannya ke institusi pengajian tinggi. Tujuannya tidak lain dan tidak bukan untuk memperkasakan golongan muda ini dengan kemahiran cara hidup sihat serta membudayakannya dalam kehidupan seharian.

Bahagian juga turut mengambil inisiatif menggunakan pendekatan ikon atau selebriti sebagai pemangkin dalam menggerakkan masyarakat ke arah cara hidup sihat. Perlantikan tiga orang Duta Sihat 1Malaysia ini diharapkan dapat menarik minat masyarakat untuk turut serta dalam aktiviti-aktiviti yang melibatkan komuniti.

Jalinan kerja sama erat yang telah diwujudkan dengan pihak media telah diperluaskan lagi dengan melaksanakan Kempen Pencegahan Obesiti dan Diabetes bersama pihak akhbar. Pelbagai aktiviti telah dijalankan untuk masyarakat seperti Kempen Pencegahan Obesiti dalam kalangan Kanak-Kanak Sekolah Rendah Bersama Sin Chew Daily dan Karnival Gegaria Bersama Harian Metro. Tidak ketinggalan, Bahagian juga telah bekerjasama dengan pihak JAKIM untuk menganjurkan Seminar Pendidikan Fatwa Merokok Adalah Haram dan Pendermaan Organ bagi mewujudkan kesedaran dalam kalangan pegawai-pegawai agama dan penjawat awam kesihatan. Mereka kemudiannya akan bertindak sebagai agen perubahan bagi mengajak masyarakat untuk berhenti merokok dan berikrar sebagai penderma organ.

Di samping meneruskan kesinambungan aktiviti-aktiviti yang sedia ada, bahagian telah menggunakan pendekatan media sosial yang baru untuk mewar-warkan kepada masyarakat berkaitan cara hidup sihat. Penggunaan *facebook* dan *twitter* merupakan antara medium yang digunakan bagi tujuan tersebut.

Adalah menjadi aspirasi bahagian untuk meneroka pelbagai pendekatan baru yang kreatif dan inovatif di masa-masa akan datang. Usaha ini adalah perlu untuk memperluaskan liputan pelaksanaan promosi kesihatan kepada pelbagai kumpulan sasaran. Semakin ramai kumpulan sasaran yang terdedah kepada aktiviti promosi kesihatan, semakin cerah peluang untuk mereka berubah ke arah tingkah laku yang positif.

Akhir kata, sekalung penghargaan dititipkan buat Jawatankuasa Pengarang Laporan Tahunan 2011 di atas komitmen yang diberikan. Semoga usaha murni ini akan diteruskan pada masa-masa akan datang. Terima kasih juga diucapkan kepada semua penjawat awam bahagian yang berganding bahu dalam melaksanakan segala aktiviti yang dirancang bersama.

Sekian, Salam Hormat.

HAJI ABDUL JABAR BIN AHMAD
Pengarah
Bahagian Pendidikan Kesihatan

Ringkasan Eksekutif

Tahun 2011 melakarkan momen kejayaan bahagian dalam pelbagai perkara. Pelaksanaan kempen media telah diperluaskan mencakupi pencegahan penyakit tidak berjangkit dan imunisasi. Kempen-kempen pencegahan NCD telah diperluaskan dengan mewujudkan kerjasama bersama agensi media seperti akhbar Sin Chew Daily dan Harian Metro. Bahagian juga telah menyiarkan program Bual Bicara 1Malaysia sebanyak 20 episod yang menekankan kepada cara hidup sihat. Selain itu, usaha untuk mendidik masyarakat mengenai cara hidup sihat juga telah diperluaskan menerusi media sosial seperti *facebook* dan *twitter*.

Bagi menggalakkan masyarakat untuk berhenti merokok, bahagian telah menjalin kerjasama dengan JAKIM bagi mengadakan Seminar Pendidikan Fatwa 'Merokok Adalah Haram'. Pegawai-pegawai agama seperti imam, nazir dan sebagainya telah didedahkan dengan penetapan fatwa ini untuk mendorong mereka menjadi agen ke arah perubahan tingkah laku tersebut.

Bagi memperkukuhkan aktiviti pencegahan Denggi dan amalan cara hidup sihat, bahagian telah melantik tiga orang Duta Sihat 1Malaysia yang terkenal sebagai pengacara radio. Mereka akan melibatkan diri dalam aktiviti bersama komuniti mengikut jadual yang telah ditetapkan. Peranan mereka adalah sebagai penggerak kepada usaha murni mencegah Denggi di samping menggalakkan masyarakat mengamalkan cara hidup sihat.

Bahagian juga telah menerbitkan beberapa garis panduan dan modul baru untuk kegunaan kumpulan sasaran yang pelbagai.

Antaranya Garis Panduan COMBI Komuniti dan Garis Panduan Penggunaan Borang Peman-tauan Aktiviti Promosi Kesihatan untuk kegu-naan penjawat awam kesihatan di lapangan. Selain itu, bahagian telah mengemas kini Modul Kelab Doktor Muda dengan menambah elemen-elemen lain seperti Pertolongan Cemas, Kenali Ubat Anda, Pendermaan Organ dan Warga Emas. Satu lagi modul yang telah diterbitkan adalah Modul Promosi Kesihatan Mental Remaja bagi menggalakkan remaja berupaya berfikir secara positif dan dapat menguruskan diri dengan baik.

Sebagai usaha menyokong pencegahan Denggi secara kolektif, bahagian mengambil inisiatif menganjurkan Hari Anti Denggi ASEAN dan Pelancaran Semula COMBI Peringkat Kebangsaan. Sambutan ini bertujuan untuk memberikan tanggapan positif kepada masyarakat tentang peranan yang harus mereka mainkan dalam mencegah Denggi.

Selain itu, bahagian turut melaksanakan Program Siswa Sihat 1Malaysia (PROSIS) bertujuan untuk membudayakan siswa dengan cara hidup sihat. Program ini adalah lanjutan daripada Program Doktor Muda untuk sekolah rendah dan PROSTAR untuk remaja. Melalui pendekatan untuk pelbagai kumpulan sasaran ini, liputan promosi kesihatan akan bertambah luas dan efektif.

Di samping inisiatif-inisiatif baru yang dilak-sanakan, bahagian terus melaksanakan aktiviti-aktiviti sedia ada bagi memastikan kesinambungannya berterusan. Melalui pendekatan yang meluas dan pelbagai, baha-gian dapat mengukuhkan kemahiran masyara-kat dalam menangani isu-isu kesihatan semasa.

Pengenalan

Bahagian Pendidikan Kesihatan bermula sebagai sebuah unit di Kementerian Kesihatan Malaysia pada tahun 1968. Bagaimanapun, setelah peranan dan fungsinya berkembang sejajar dengan peredaran masa, unit ini telah dinaik taraf menjadi bahagian di Jabatan Kesihatan Awam pada tahun 1993. Kini, Bahagian Pendidikan Kesihatan bertanggungjawab dalam menentukan hala tuju promosi kesihatan di seluruh Malaysia. Peranan ini selaras dengan kemunculan penyakit akibat gaya hidup masyarakat yang semakin moden dan kurang aktif.

Bahagian Pendidikan Kesihatan juga bertanggung jawab dalam mengenalkan Kempen Cara Hidup Sihat kepada masyarakat. Bermula pada tahun 1991, fasa pertama kempen adalah berkisar tentang penyakit-penyakit berkaitan gaya hidup, bahagian kemudiannya telah mengorak langkah memperkenalkan fasa kedua kempen pada tahun 1997 yang menjurus kepada amalan cara hidup dan persekitaran sihat. Pada tahun 2003 dan seterusnya, penekanan diberikan kepada konsep 'Sihat Sepanjang Hayat' di pelbagai *setting* yang merangkumi lima skop utama iaitu senaman dan aktiviti fizikal, makan secara sihat, menangani stres dengan baik, tidak merokok dan sihat tanpa alkohol.

Pada tahun 2009, amalan berjalan 10,000 langkah telah diperkenalkan khususnya kepada suri rumah di samping menggalakkan makan buah-buahan dan sayuran kepada pelajar sekolah rendah dan berfikiran positif untuk pelajar sekolah menengah. Pada tahun 2010, bahagian memfokuskan kepada pengurangan gula dalam makanan dan minuman sebagai usaha mengurangkan kadar obesiti dan penyakit yang berkaitan dengannya. Pada tahun 2011, tumpuan diberikan kepada pencegahan penyakit tidak berjangkit yang tertumpu kepada Obesiti dan Diabetes.

Sebagai sebuah bahagian di peringkat kebangsaan, bahagian ini bertindak dalam merancang dan membangunkan program serta menggubal dasar berkaitan cara hidup sihat. Peranan ini dimanifestasikan dengan jalinan kerjasama bersama pelbagai bahagian dan agensi kerajaan lain, media, NGO serta swasta untuk mewujudkan persekitaran yang kondusif. Di samping itu, bahagian ini turut berperanan dalam membentuk garis panduan serta manual bagi kegunaan Pegawai Pendidikan Kesihatan dan para pelaksana promosi kesihatan di negeri dan daerah. Selain memantapkan kemahiran, usaha ini juga akan menyeragamkan penyampaian maklumat kesihatan kepada masyarakat.

Selain itu, bahagian ini juga turut menyediakan khidmat nasihat teknikal di bidang promosi kesihatan kepada mana-mana agensi lain yang memerlukan. Kesepakatan ini adalah perlu bagi menzahirkan masyarakat yang celik kesihatan dan sihat sejahtera. Tidak ketinggalan, bahagian ini juga turut memantau dan menilai pelaksanaan sesuatu program promosi kesihatan. Melalui cara ini, program-program dapat dikembangkan dan ditambah nilai dari masa ke semasa.

Visi

Masyarakat Malaysia yang celik kesihatan dan membudayakan cara hidup sihat sepanjang hayat dalam persekitaran sihat sejahtera.

Misi

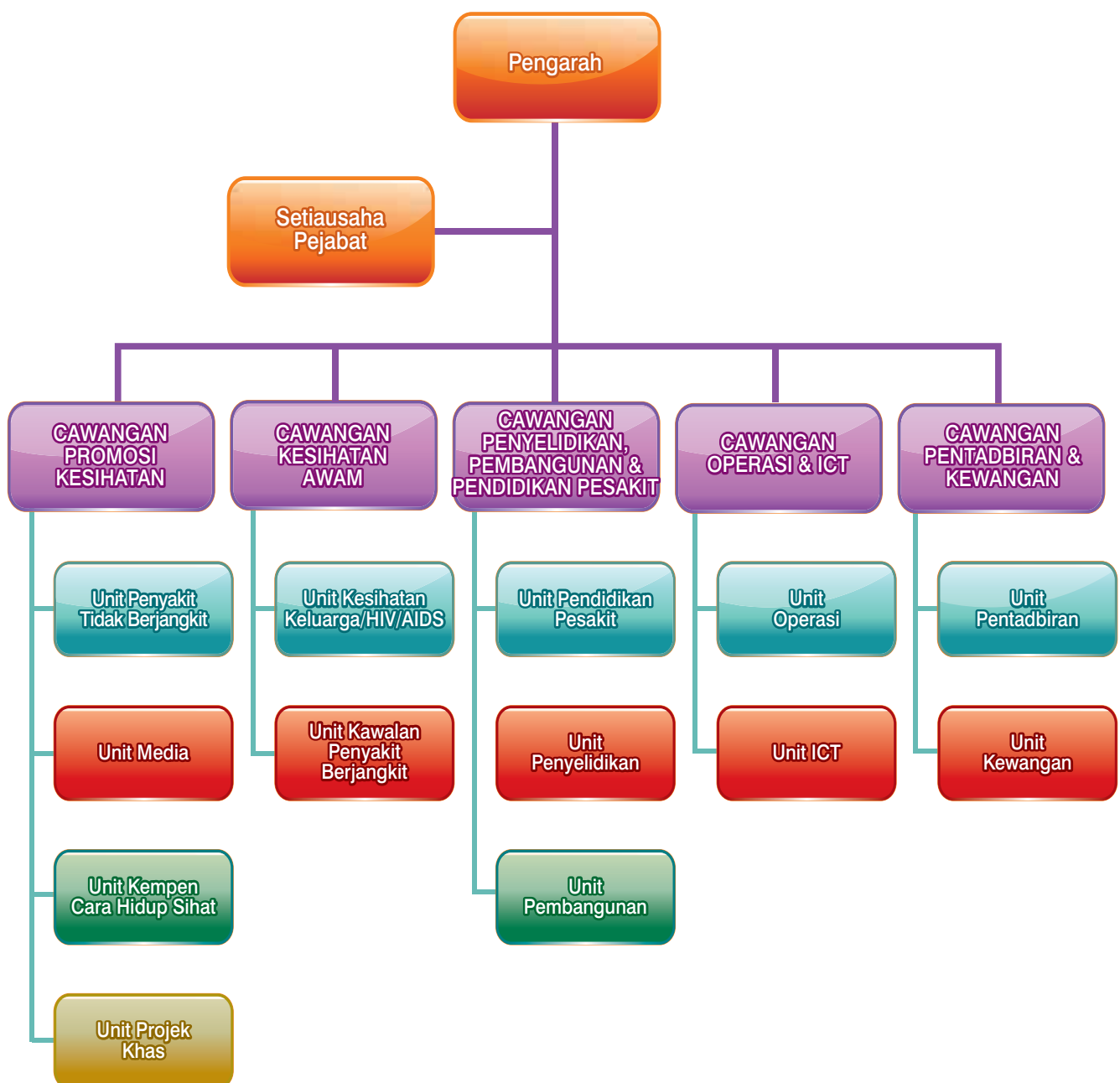
- Meningkatkan pencapaian maklumat kesihatan dalam kalangan masyarakat.
- Memperlengkapkan anggota kesihatan dengan pengetahuan dan kemahiran dalam bidang promosi kesihatan.
- Memperkasa masyarakat dengan pengetahuan dan kemahiran yang sesuai ke arah amalan hidup sihat.
- Meningkatkan advokasi untuk membentuk '*supportive environment*'.
- Membina kerjasama untuk kesihatan di antara masyarakat, agensi kerajaan, NGO dan pihak swasta.

Objektif

- Meningkatkan kesedaran masyarakat mengenai amalan cara hidup sihat melalui aktiviti promosi kesihatan sepanjang hayat.
- Meningkatkan pengetahuan masyarakat mengenai amalan cara hidup sihat melalui aktiviti promosi kesihatan sepanjang hayat.
- Menggalakkan perubahan sikap masyarakat ke arah amalan cara hidup sihat melalui aktiviti promosi kesihatan sepanjang hayat.
- Meningkatkan kemahiran masyarakat mengenai amalan cara hidup sihat melalui aktiviti promosi kesihatan sepanjang hayat.

Carta Organisasi

Bahagian Pendidikan Kesihatan



• Sumber Manusia

Pada tahun 2011, terdapat sejumlah 84 bilangan jawatan telah diwujudkan di Bahagian Pendidikan Kesihatan. Sejumlah 63 jawatan telah diisi manakala 21 jawatan lagi masih kosong. Perincian perjawatan adalah seperti berikut:

Jadual 1: Senarai Perjawatan Bahagian Pendidikan Kesihatan Tahun 2011

Bil.	Jawatan	Gred	Bilangan Jawatan	Bilangan Jawatan Diisi
1.	Pegawai Pendidikan Kesihatan	S54	1	1
2.	Pegawai Pendidikan Kesihatan	S52	4	3
3.	Pegawai Pendidikan Kesihatan	S48	6	6
4.	Pegawai Pendidikan Kesihatan	S44	12	11
5.	Pegawai Pendidikan Kesihatan	S41	11	1
6.	Pegawai Teknologi Maklumat	F44	1	1
7.	Pegawai Senireka	B41/42	2	1
8.	Penolong Pegawai Teknologi Maklumat	F29/32	1	1
9.	Ketua Jururawat	U32	2	2
10.	Penolong Pegawai Penyelidik	Q27/32	2	0
11.	Penolong Pegawai Senireka	B27/28/31/32	1	1
12.	Penolong Pegawai Tadbir	N27/32	1	1
13.	Ahli Fotografi	B21/22	3	0
14.	Penerbit Rancangan	B21/22	1	1
15.	Pembantu Tadbir Kanan	N22	1	1
16.	Setiausaha Pejabat	N22/27/28	1	1
17.	Juruteknik Percetakan	N22	1	0
18.	Juruteknik Komputer	F17/F22	1	1
19.	Pembantu Tadbir (P/O)	N17/22	5	5
20.	Pembantu Tadbir (Kewangan)	W17/22	1	1
21.	Pembantu Tadbir Kesetiausahaan	N17/22	1	0
22.	Pereka	B17/18/21/22	3	2
23.	Pegawai Khidmat Pelanggan	N17	1	1

<i>Bil.</i>	<i>Jawatan</i>	<i>Gred</i>	<i>Bilangan Jawatan</i>	<i>Bilangan Jawatan Diisi</i>
24.	Juru Audiovisual	N17/22	1	1
25.	Pembantu Penerbitan (Penterjemah)	N17/22	1	1
26.	Pembantu Penerbitan (Pembaca Pruf)	N17/22	1	1
27.	Juruteknik Percetakan (Pembantu Penerbitan)	N17/22	2	2
28.	Pembantu Perpustakaan	S17/22	1	1
29.	Pembantu Kesihatan Awam	U17/22	1	1
30.	Pembantu Tadbir Rendah	N11/14	2	2
31.	Penyelenggara Stor Rendah	N11/14	1	1
32.	Juruteknik Percetakan Rendah	N11/14	1	1
33.	Pembantu Am Pejabat	N1/4	2	2
34.	Pemandu	R6	1	1
35.	Pemandu	R3	3	3
36.	Pekerja Rendah Awam	R1/4	4	4
JUMLAH			84	63

• Kewangan

Pada tahun 2011, jumlah peruntukan yang diterima dan perbelanjaan oleh Bahagian Pendidikan adalah seperti berikut:

Jadual 2: Jumlah Peruntukan dan Perbelanjaan 2011

<i>Bil.</i>	<i>Perkara</i>	<i>Peruntukan (RM)</i>	<i>Perbelanjaan (RM)</i>
1	Belanja Mengurus	3,586,817.00	9,753,971.61
2	Kempen Media	25,000 000.00	17,604,252.28
	i. Kempen Cara Hidup Sihat	5,000 000.00	
	ii. Kempen Anti Merokok	5,000 000.00	
	iii. Kempen Pencegahan Denggi	5,000 000.00	
	iv. Kempen Pencegahan HIV/AIDS	5,000 000.00	
	v. Kempen Pencegahan Penyakit Tidak Berjangkit (NCD)	5,000 000.00	
JUMLAH KESELURUHAN		RM 28,586,817.00	RM 27,358,223.89

Pencapaian Aktiviti Promosi Kesihatan Tahun 2011

1. PROGRAM PROMOSI CARA HIDUP SIHAT

• Kempen Media Cara Hidup Sihat

Kempen Media ini disasarkan kepada golongan dewasa, remaja dan kanak-kanak. Mesej yang ditekankan adalah amalan gaya hidup yang aktif serta makan mengikut keperluan setiap hari. Kempen media ini disalurkan menerusi pelbagai media utama bermula daripada bulan Ogos hingga Disember 2011 merangkumi:

- 1,075 spot iklan di televisyen
- 2 sesi temuramah di televisyen
- 2,010 spot iklan di radio
- 197 sisipan iklan di akhbar

*Iklan Kempen Media
Cara Hidup Sihat di Akhbar*



• Program Siswa Sihat 1Malaysia

Program Siswa Sihat 1Malaysia adalah satu cara selangkah ke arah meningkatkan tahap pengetahuan dan kemahiran berkaitan cara hidup sihat serta membudayakan cara hidup sihat dalam kalangan siswa dan siswi. Justeru itu, program ini memberi galakan kepada amalan berjalan 10,000 langkah sehari dan mengurangkan pengambilan lemak dalam diet harian. Terdapat empat buah zon yang terlibat iaitu:

- Zon Utara (Universiti Utara Malaysia)
- Zon Tengah (Universiti Kebangsaan Malaysia)
- Zon Timur (Universiti Malaysia Terengganu)
- Zon Sabah (Universiti Malaysia Sabah)

Program ini dilaksanakan di zon-zon tersebut pada tarikh yang berbeza bermula dari bulan September hingga bulan Disember 2011.



*Upacara menandatangani plak pelancaran
Program Siswa Sihat 1Malaysia Zon Tengah*

Seramai 3,400 orang peserta yang terdiri daripada siswa/siswi, kakitangan universiti dan KKM telah menyertai aktiviti Jom Berjalan 10,000 Langkah yang dijalankan di keempat-empat universiti tersebut. Pihak Universiti juga turut memberikan kerjasama yang memberangsangkan dengan menyediakan trek berjalan 10,000 Langkah di dalam kawasan Universiti. Selain itu, pelbagai aktiviti menarik telah dijalankan semasa program berlangsung seperti pameran, sukaneka, saringan kesihatan, U-Race, U-Robik, U-Games dan demonstrasi masakan secara sihat. Program perintis ini juga turut memperkasakan siswa/siswi dengan penubuhan kumpulan M10. Kumpulan ini berperanan dalam memastikan siswa/siswi mengamalkan cara hidup sihat serta menjadikannya sebagai budaya universiti melalui projek intervensi “Cabaran Sihat Siswa”.

• Duta Sihat 1Malaysia

Pada tahun 2011, tiga orang pengacara TV dan radio terkenal tanahair telah dilantik menjadi Duta Sihat 1Malaysia iaitu En. Aznil Hj. Nawawi, Cik Phoebe Yap Siok Wah dan En. Uthayakumar Gopal. Mereka memainkan peranan penting bagi mempromosikan cara hidup sihat dalam kalangan masyarakat termasuk pencegahan Denggi. Majlis menandatangani kontrak telah diadakan pada 15 Disember 2011 bertempat di Bilik Gerakan, Kementerian Kesihatan Malaysia.



Duta Sihat 1Malaysia

2. PROGRAM PROMOSI PENCEGAHAN DAN KAWALAN PENYAKIT TIDAK BERJANGKIT (NCD)

• Kempen Media Pencegahan Obesiti

Kempen media ini dilaksanakan pada 14 Julai – 14 Ogos 2011 bertujuan untuk mendidik masyarakat mengamalkan cara hidup sihat bagi mencegah obesiti. Kempen ini melibatkan pengiklanan merangkumi:

- 6 sisipan iklan di akhbar
- 20 penulisan rencana di akhbar



Iklan Pencegahan Obesiti di Akhbar



Penulisan Rencana Obesiti di Akhbar

• Kempen Pencegahan Obesiti Secara *Online Banner*

Kempen ini dijalankan pada 15 Julai – 14 Ogos 2011 menggunakan medium internet sebagai salah satu alternatif dalam menyalurkan mesej-mesej kesihatan. Kempen ini telah diwar-warkan menerusi *online banner* yang terdapat pada akhbar Sin Chiew Daily Online.



Online banner di akhbar Sin Chiew Daily Online yang memaparkan maklumat Kempen Pencegahan Obesiti

• Kempen Media Pencegahan Diabetes

Kempen media ini telah dilaksanakan pada 18 Oktober - 26 November 2011 bertujuan untuk menyedarkan masyarakat tentang kepentingan mengamalkan cara hidup sihat bagi mengelakkan penyakit Diabetes yang boleh mengancam nyawa jika tidak terkawal. Kempen ini melibatkan pengiklanan merangkumi:

- 18 sisipan iklan di akhbar
- 6 penulisan rencana di akhbar



Iklan Pencegahan Diabetes di Akhbar



Penulisan Rencana di Akhbar

• Kempen Pencegahan Diabetes Secara *Online*

Kempen ini dilaksanakan pada Julai – Disember 2011 melalui laman web (www.sihat.my), Facebook (www.facebook.com/ncdkkm) dan Twitter (www.twitter.com/ncdkkm).

Di dalam laman web *sihat.my*, antara maklumat yang disediakan adalah aktiviti-aktiviti yang bakal berlangsung, tip-tip perubahan tingkah laku, artikel kesihatan, kenyataan akhbar dan lain-lain. Di dalam *facebook* dan *twitter* pula, antara aktiviti yang dimuatkan adalah Pertandingan Pantun Kreatif Bersama Zaidi Omar, Pertandingan Foto Gaya Hidup Sihat Menarik, panduan dan nasihat serta beberapa klip video mengenai gaya hidup sihat yang diamalkan oleh selebriti seperti Bell Ngasri, Zaidi Omar, Salwa Abdul Rahman dan lain-lain lagi.



Facebook berkaitan promosi pencegahan penyakit tidak berjangkit

• Kempen Pencegahan Obesiti Bersama Akhbar Sin Chew Daily

Selaras dengan Pelan Strategik Kebangsaan Untuk Penyakit Tidak Berjangkit (NSP-NCD) pada tahun 2008 yang menekankan obesiti sebagai salah satu strategi dalam pencegahan diabetes, satu Kempen Cegah Obesiti dalam kalangan kanak-kanak telah dilaksanakan dengan kerjasama daripada Akhbar Sin Chew Daily. Tema pada kali ini adalah “Makan Secara Sihat, Aktif Setiap Hari”. Terdapat 5 buah sekolah yang terpilih iaitu:

Jadual 3 : Sekolah Yang Terpilih Untuk Kempen Pencegahan Obesiti Bersama Akhbar Sin Chew Daily

Bil.	Nama Sekolah	Tarikh Pelaksanaan	Jumlah Kehadiran (Pelajar Dan Ibu Bapa)
1	SRJK (C) Sungai Way, Petaling Jaya	14 Julai 2011	1,000
2	SRJK (C) Yuk Choy, Ipoh, Perak	17 Julai 2011	2,000
3	SRJK (C) Senai, Johor	24 Julai 2011	3,000
4	SRJK (C) Pekan Lama, Sungai Petani, Kedah	30 Julai 2011	500
5	SRJK (C) Kwang Hua, Kuantan, Pahang	13 Ogos 2011	700

Kempen ini menekankan tentang kepentingan melakukan aktiviti fizikal dan mengambil makan secara sihat dalam kalangan pelajar sekolah rendah bagi mencegah penyakit obesiti. Antara aktiviti yang dilaksanakan adalah pertandingan mewarna, kuiz kesihatan, permainan interaktif, menyusun *puzzle* aktiviti fizikal, gelang sihat ria dan drama muzikal.



Antara aktiviti yang dijalankan dalam Kempen Pencegahan Obesiti Bersama Akhbar Sin Chew Daily

• Karnival Gegaria Bersama Harian Metro

Karnival Gegaria Harian Metro merupakan satu program yang kukuh serta mendapat sambutan yang menggalakkan daripada masyarakat setempat. Kesempatan ini memberikan ruang yang baik untuk bahagian ini mempromosi dan memberi pengetahuan kepada masyarakat mengenai penyakit tidak berjangkit dan cara mencegah penyakit ini. Antara aktiviti yang dilaksanakan ialah saringan BMI, nasihat pemakanan, permainan interaktif, pameran berkaitan diabetes, hipertensi, obesiti dan kanser, senam robik dan juga kuiz. Lokasi karnival adalah seperti berikut:

Jadual 4 : Lokasi Karnival Gegaria Bersama Harian Metro

Bil.	Lokasi	Tarikh	Kehadiran
1	Temerloh, Pahang	29 – 30 Oktober 2011	30,000 orang
2	Seberang Prai, Penang	19 – 20 November 2011	50,000 orang



Antara aktiviti yang dijalankan dalam Karnival Gegaria Bersama Harian Metro

• Program Bual Bicara 1Malaysia

Program Bual Bicara 1Malaysia menekankan kepada isu – isu kesihatan dan cara pencegahan penyakit – penyakit tidak berjangkit. Turut diselitkan adalah tips-tip bersenam dan cara melakukan aktiviti fizikal yang betul bersama jurulatih profesional. Program ini turut berkongsi pengalaman artis yang dijemput sebagai tetamu khas seperti Kevin Zahri, Normala Omar, Siti Saleha dan lain-lain lagi mengenai penyakit yang dihadapi dan cara mereka menjaga kesihatan. Program yang dihoskan oleh pelakon dan pengacara terkenal, Fahrin Ahmad ini telah disiarkan sebanyak 20 episod di RTM 2 pada awal Oktober hingga awal Disember 2011 pada setiap hari Isnin hingga Khamis jam 1.30 tengahari.

3. PROGRAM PROMOSI PENCEGAHAN DAN KAWALAN TEMBAKAU

• Kempen Media Tak Nak Merokok

Tujuan utama Kempen Media Tak Nak Merokok dilaksanakan adalah untuk mendidik :

- kumpulan sasaran tentang kesan rokok pasif terhadap kesihatan
- perokok pasif agar menyuarakan hak mereka sebagai mangsa asap rokok
- kumpulan sasaran untuk menyatakan tidak kepada rokok
- kumpulan sasaran supaya tidak mula merokok
- perokok supaya berhasrat untuk berhenti merokok

Kempen media ini telah dilancarkan menerusi beberapa saluran media utama untuk menyampaikan mesej-mesej tertentu kepada kumpulan sasaran bermula dari bulan Jun hingga Disember 2011. Slot-slot iklan adalah seperti berikut:

- 1,090 spot iklan di televisyen
- 624 spot iklan di radio
- 166 sisipan iklan di akhbar



• Kempen Nafas Baru Bermula Ramadhan

Kempen ini dijalankan selaras dengan kedatangan bulan ramadhan yang mulia. Pelbagai aktiviti telah dianjurkan bagi menarik minat kumpulan sasaran dalam usaha mencapai objektif kempen ini. Antara aktiviti yang dijalankan ialah khutbah jumaat, promosi Klinik Berhenti Merokok di semua klinik kesihatan, hebahan awam di stesen radio seperti di Terengganu dan Sabah, promosi berhenti merokok di bazar ramadhan dan promosi Jom Tak Nak Merokok di setiap daerah.

• Seminar Pendidikan Fatwa 'Merokok Adalah Haram'

Lanjutan daripada Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Hal Ehwal Islam Malaysia kali ke 37 yang memfatwakan merokok adalah HARAM, bahagian ini telah mengambil inisiatif untuk menganjurkan Seminar Pendidikan Fatwa 'Merokok Adalah Haram'. Seminar ini menghimpunkan ahli-ahli agama seperti pegawai-pegawai Masjid, imam, nazir dan juga kakitangan kesihatan bagi tujuan menerangkan kepada mereka tentang penetapan fatwa pengharaman merokok. Mereka juga diharapkan dapat menjadi agen untuk memberi kesedaran kepada masyarakat setempat mengenai pengharaman merokok dan larangan merokok di tempat-tempat awam seperti masjid, sekolah dan surau. Seminar ini telah dirasmikan oleh YBhg. Dato' Hj. Othman bin Mustapha, Ketua Pengarah Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM) pada 22 Julai 2011, bertempat di Auditorium Masjid Putra, Putrajaya dengan dihadiri seramai 350 orang peserta.



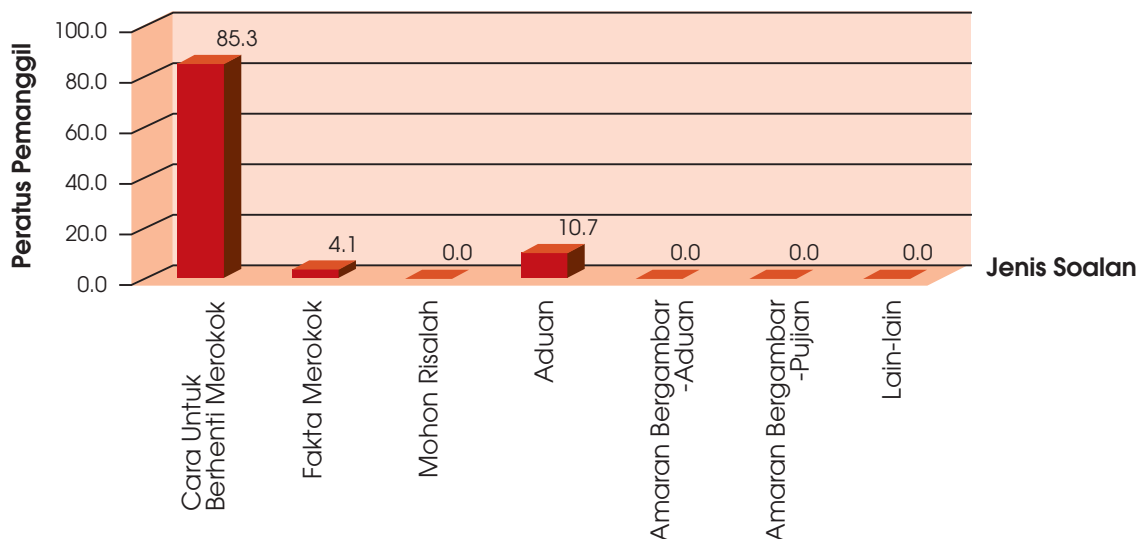
Penyampaian cenderahati kepada Ketua Pengarah JAKIM semasa seminar

• Perkhidmatan Infoline Berhenti Merokok

Sejumlah 197 panggilan telah diterima pada tahun 2011 yang mana majoritinya adalah terdiri daripada pemanggil lelaki (85.3%), berbangsa Melayu (58.4%), berumur dalam lingkungan 25-44 tahun (62.4%) dan bekerja (89.8%).

Kebanyakan pemanggil memperoleh maklumat berkaitan talian ini menerusi akhbar (32%), bahan-bahan promosi kesihatan (22.8%) dan kotak rokok (24.9%). Pemanggil juga majoritinya bertanya untuk diri sendiri (85.3%), secara umum (9.6%) dan untuk suami (4.3%). Soalan yang sering ditanya adalah berkisar tentang cara untuk berhenti merokok (85.3%), aduan (10.7%) dan fakta merokok (4.1%).

Rajah 1: Peratus Pemanggil Mengikut Jenis Soalan



4. PROGRAM PROMOSI PENCEGAHAN DAN KAWALAN DENGGI

• Kempen Media Pencegahan Denggi

Kempen Media Pencegahan dan Kawalan Denggi telah dilaksanakan pada Ogos hingga Disember 2011. Objektif kempen adalah untuk mendorong masyarakat meluangkan 10 minit setiap minggu bagi mencari dan memusnahkan tempat pembiakan nyamuk Aedes di dalam dan luar rumah. Kempen ini juga menggalakkan masyarakat untuk segera mendapatkan rawatan sekiranya mengalami tanda-tanda demam denggi. Kempen ini melibatkan pengiklanan merangkumi:

- 659 spot iklan di televisyen
- 1,535 spot iklan di radio
- 142 sisipan iklan di akhbar



Iklan Pencegahan Demam Denggi di TV

• Aktiviti Pencegahan & Kawalan Denggi di Peringkat Negeri

Di peringkat negeri, terdapat pelbagai aktiviti telah dilaksanakan bagi membantu memerangi Demam Denggi. Pada tahun 2011, sebanyak 8,180 gotong royong telah dilaksanakan di seluruh negara. Selain itu, edaran risalah (3,426,329 keping), nasihat individu (1,959,186 sesi) dan tunjuk cara (769,794 sesi) merupakan antara aktiviti yang paling kerap dilaksanakan bagi menyokong program pencegahan dan kawalan denggi di seluruh negara.

• Communication for Behavioral Impact (COMBI)

Perkara utama yang ditekankan dalam program ini ialah memobilisasikan komuniti untuk mengamalkan cara hidup sihat melalui penggunaan pengaruh agen perubahan. Program ini juga dilihat sebagai salah satu cara untuk membantu mengurangkan kadar kejadian kes demam denggi di seluruh negara.

Sehingga Disember 2011, sebanyak 2,014 lokaliti COMBI Denggi komuniti telah ditubuhkan di seluruh Malaysia iaitu peningkatan sebanyak 274 lokaliti daripada tahun 2010. Negeri Sembilan mencatat pertambahan lokaliti terbanyak (154 lokaliti), diikuti PPinang (44 lokaliti) dan Terengganu (27 lokaliti). Selain itu, sehingga Disember 2011 juga, terdapat sejumlah 211 lokaliti COMBI Denggi NGO telah berjaya ditubuhkan.

Jadual 5: Bilangan Kumulatif Lokaliti COMBI Denggi Mengikut Negeri Tahun 2010 dan 2011

Bil.	Negeri	2010 (kumulatif)	2011 (kumulatif)
1.	Perlis	12	18
2.	Kedah	71	71
3.	Pulau Pinang	34	78
4.	Perak	113	127
5.	Selangor	376	327
6.	WP Kuala Lumpur	203	217
7.	Negeri Sembilan	176	330
8.	Melaka	56	81
9.	Johor	434	434
10.	Pahang	65	71
11.	Terengganu	79	106
12.	Kelantan	40	57
13.	Sarawak	56	67
14.	Sabah	19	25
15.	WP Labuan	6	5
JUMLAH		1,740	2,014

• Konvensyen COMBI Peringkat Kebangsaan

Konvensyen ini telah diadakan pada 22-23 Oktober 2011, bertempat di Hotel Holiday Villa, Subang. Penutupan konvensyen ini telah disempurnakan oleh Menteri Kesihatan Malaysia, Dato' Seri Liow Tiong Lai. Konvensyen ini bertujuan untuk memberi penghargaan kepada sukarelawan COMBI yang telah banyak membantu Kementerian Kesihatan Malaysia di dalam memerangi Denggi. Sebanyak 14 negeri menyertai konvensyen ini yang turut mempertandingkan Pembentangan Lisan dan Poster.



Majlis Perasmian Penutupan Konvensyen COMBI Peringkat Kebangsaan yang dirasmikan oleh Menteri Kesihatan

• Pelbagai Inisiatif Lain Untuk Pencegahan dan Kawalan Denggi

Bahagian turut mempelbagaikan inisiatif lain untuk membantu mencegah dan mengawal Denggi seperti:

- **Meletakkan iklan pada badan bas Transnasional**
 - 20 bas henti-henti di kawasan sekitar Lembah Klang
 - 10 bas ekspres di seluruh negara
- **Pemasangan Papan Iklan Komuniti**
 - 30 unit di kawasan *hot spot* di WPKL, Putrajaya dan Selangor
- **Pemasangan Papan Iklan di Sekolah Rendah**
 - 50 unit di WPKL, Putrajaya dan Selangor
- **Pemasangan Iklan Denggi Pada Pondok Bas**
 - 15 unit di Hulu Langat
 - 7 unit di Klang
- **Perkhidmatan Iklan Demam Denggi Bergerak**
 - 67 lokaliti terpilih di Negeri Selangor, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Putrajaya telah dikunjungi dengan sejumlah 40,240 hebahan
- **Perkhidmatan Pameran Interaktif Demam Denggi**
 - 68 lokaliti terpilih di Negeri Selangor, W.P Kuala Lumpur dan Putrajaya
- **Penggunaan Media Sosial Baru**
 - Iklan web *banner* dan *microsite*
- **Penerbitan Garis Panduan COMBI Komuniti**
- **Penerbitan Garis Panduan Penggunaan Borang Pemantauan Aktiviti Promosi Kesihatan**

Lori Pameran Interaktif Demam Denggi Bergerak sedang mengadakan aktiviti dan pameran di lokaliti 'hot spot'

*Garis Panduan
COMBI Komuniti*



*Garis Panduan
Penggunaan Borang
Pemantauan Aktiviti
Promosi Kesihatan*



Perkhidmatan Iklan Demam Denggi Bergerak

5. PROGRAM PROMOSI KESIHATAN SEKOLAH RENDAH (DOKTOR MUDA)

Doktor Muda merupakan murid sekolah tahun 4, 5 dan 6 yang terlatih sebagai Pembimbing Rakan Sebaya. Mereka diberi latihan mengenai asas kesihatan dan menyampaikan maklumat tersebut kepada rakan-rakan di sekolah.

• Kelab Doktor Muda

Pada tahun 2011, sejumlah 151 buah sekolah rendah baru telah menubuhkan Kelab Doktor Muda. Ini menjadikan jumlah sekolah rendah seluruh Malaysia yang melaksanakan Kelab Doktor Muda ialah sebanyak 1,392 (18%) buah. Sementara itu, bilangan Doktor Muda yang dilantik pada tahun 2011 adalah seramai 3,290 orang dan jumlah keseluruhan adalah 36,730 orang. Adalah dianggarkan bahawa 24% murid seluruh negara (684,254 daripada 2,860,340 murid sekolah rendah) telah mendapat pengetahuan dan kemahiran asas mengenai kesihatan.

Bagi aktiviti pendidikan rakan sebaya, latihan Kelab Doktor Muda merupakan aktiviti yang paling kerap dilaksanakan (7,634 sesi) diikuti ceramah kesihatan kepada rakan sebaya (6,416 sesi), pemeriksaan kebersihan diri seperti rambut, pakaian dan kuku (5,079 sesi) dan memusnahkan tempat pembiakan nyamuk Aedes (4,556 sesi). Selain itu, sebanyak 148 sesi taklimat telah dilaksanakan kepada sejumlah 1,680 orang Guru Penasihat berkaitan tatacara pengendalian Kelab Doktor Muda.

• Penilaian Tahap Kompetensi Doktor Muda

Bagi mengenal pasti tahap kemahiran Doktor Muda, Ujian Tahap Kompetensi Doktor Muda telah diperkenalkan. Satu ujian rintis (pilot test) Kompetensi Doktor Muda Harapan telah dilaksanakan secara serentak di seluruh negara pada 21 September 2011. Sejumlah 107 sekolah telah terlibat dan calon yang lulus adalah seramai 871 orang daripada sejumlah 1,854 orang Doktor Muda yang terlibat.

• Konvensyen Kelab Doktor Muda Peringkat Kebangsaan

Selain itu, bagi menghargai dan mengiktiraf usaha Doktor Muda, guru penasihat dan anggota kesihatan yang melaksanakan program ini, satu konvensyen telah diadakan pada 5-8 Julai 2011 bertempat di TaHa D'Mutiara, Kompleks Tabung Haji Bayan Lepas, P.Pinang.

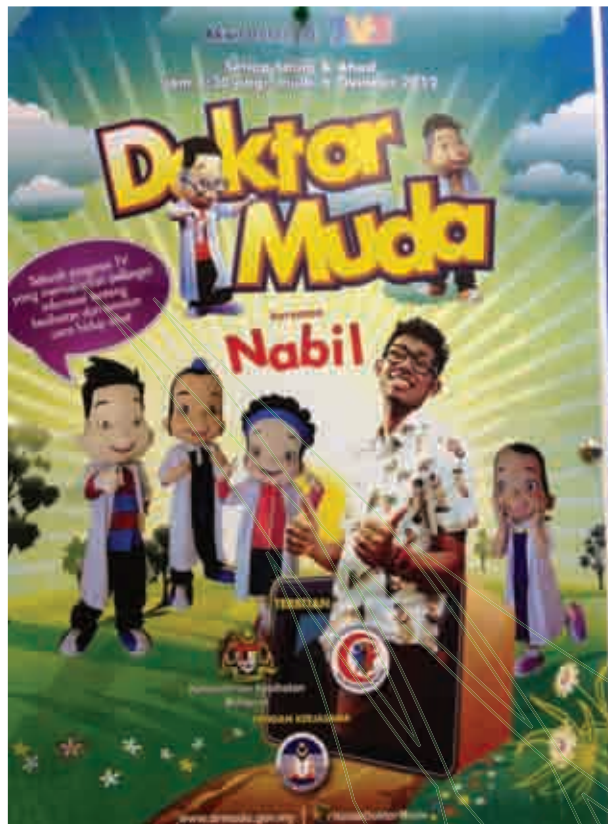


Pertandingan bercerita oleh salah seorang Doktor Muda

Perasmian penutup Konvensyen Kelab Doktor Muda Peringkat Kebangsaan Kali Ke Empat ini telah disempurnakan oleh YBhg. Datuk Dr. Lokman Hakim b. Sulaiman, Timbalan Ketua Pengarah Kesihatan (Kesihatan Awam). Antara aktiviti yang dipertandingkan adalah Tokoh Doktor Muda, Sekolah Cemerlang Doktor Muda, kuiz, bercerita dan lain-lain lagi.

• Penerbitan Program TV Doktor Muda

Sejumlah 13 episod program TV Doktor Muda telah diterbitkan di 13 buah Sekolah Doktor Muda iaitu Pahang (4 sekolah), Negeri Sembilan (4 sekolah), Pulau Pinang (3 sekolah) dan Perlis (2 sekolah). Objektif penerbitan program ini adalah untuk mempromosikan Kelab Doktor Muda kepada masyarakat umum terutama komuniti sekolah, ibu-bapa dan kanak-kanak. Tayangan program ini akan disiarkan pada tahun 2012.



Menampilkan pelakon dan pelawak Nabil sebagai Pengacara Program TV Doktor Muda

• Semakan Semula Kandungan Modul Doktor Muda

Bahagian juga telah mengambil inisiatif untuk mengemas kini kandungan Modul Doktor Muda dengan menambah maklumat-maklumat terbaru yang bersesuaian. Kandungan yang ditambah ke dalam modul adalah Pertolongan Cemas, Kenali Ubat Anda, Pendermaan Organ dan Warga Emas.

6. PROGRAM PROMOSI PENCEGAHAN DAN KAWALAN HIV/AIDS

• Kempen Media Pencegahan HIV/AIDS

Kempen Media ini disasarkan kepada golongan remaja berumur 15-24 tahun. Objektif kempen pada kali ini adalah untuk memberi pengetahuan kepada remaja mengenai pencegahan HIV/AIDS. Tempoh siaran iklan adalah pada bulan September - Disember 2011 yang melibatkan pengiklanan merangkumi:

- 550 spot iklan di televisyen
- 1,503 spot iklan di radio
- 143 sisipan iklan & penulisan rencana di akhbar



Iklan Pencegahan HIV/AIDS di Akhbar

• Kelab PROSTAR Sekolah

Kelab PROSTAR Sekolah diwujudkan di sekolah-sekolah menengah untuk memperkasakan remaja dengan amalan cara hidup sihat. Sehingga Disember 2011, sejumlah 1,692 Kelab PROSTAR Sekolah telah berjaya ditubuhkan di seluruh negara.

• Latihan Guru Pembimbing Program Sihat Remaja

Pada tahun 2011, sejumlah 43 (32.6%) daerah telah melaksanakan latihan ini bertujuan untuk memperkasakan Guru-Guru Pembimbing Program Sihat Remaja dengan maklumat-maklumat berkaitan cara hidup sihat. Mereka seterusnya akan melatih Pembimbing Rakan Sebaya di sekolah untuk menyalurkan mesej-mesej ini kepada rakan-rakan yang lain.

• Latihan Pembimbing Rakan sebaya (PRS)

Sejumlah 73 sesi latihan PRS telah dijalankan melibatkan 7,338 ahli pada tahun 2011. Secara kumulatif, bermula pada tahun 1996 hingga 2011, bilangan latihan yang telah dijalankan adalah sebanyak 2,297 sesi dengan sejumlah 138,404 ahli terlibat.

• Aktiviti Pembimbing Rakan Sebaya (PRS)

Tahun ini menyaksikan sejumlah 346 aktiviti Pembimbing Rakan Sebaya telah dilaksanakan di sekolah membabitkan seramai 26,040 orang remaja. Ini menjadikan jumlah keseluruhan aktiviti PRS sehingga kini adalah sebanyak 7,992 dengan melibatkan seramai 986,941 orang remaja.

• Penerbitan Bahan Pendidikan HIV/AIDS

Penerbitan bahan-bahan pendidikan HIV/AIDS adalah seperti berikut:

Jadual 6: Bahan-Bahan Pendidikan HIV/AIDS yang Diterbitkan Tahun 2011

<i>Bil</i>	<i>Jenis Media</i>	<i>Tajuk</i>	<i>Kuantiti</i>
1	Risalah	Wanita dan HIV/AIDS	100,000 (BM)
		<i>Women and HIV/AIDS</i>	20,000 (BI)
2	Risalah	PROSTAR	70,000 (BM)
		<i>PROSTAR</i>	10,000 (BI)
3	Risalah	Jalani Ujian Saringan HIV	40,000 (BM)
		<i>Go for HIV Test</i>	10,000 (BI)
4	Risalah	Jalani Ujian Saringan HIV – Pra Perkahwinan	500,000 (BM)
		<i>Take the Premarital HIV Test</i>	350,000 (BI)
			100,000 (BC)
			50,000 (BT)
5	Poster	Jalani Ujian Saringan HIV – Pra Perkahwinan	50,000 (BM)
		<i>Take the Premarital HIV Test</i>	30,000 (BI)
			15,000 (BC)
			5,000 (BT)

7. PROGRAM PROMOSI KESIHATAN KELUARGA

Bahagian Pendidikan Kesihatan sering bekerjasama dengan Bahagian Pembangunan Kesihatan Keluarga di dalam mempromosi kesihatan keluarga dan mental. Antara aktiviti yang dijalankan adalah seperti berikut.

• Kempen Media Pencegahan HPV

Objektif kempen media ini adalah untuk memberi kesedaran kepada ibu bapa dan remaja perempuan berumur 13 tahun untuk mendapatkan pelalian HPV. Tempoh siaran iklan adalah pada bulan Jun hingga November 2011. Kempen ini melibatkan pengiklanan merangkumi:

- 240 spot iklan di televisyen
- 3 spot dokumentari 30 minit di televisyen
- 1,755 spot di radio
- 153 sisipan iklan di akhbar
- 40 sisipan iklan di majalah



Iklan Kempen Media Pencegahan HPV di Akhbar

• Kempen Media Penggalakan Imunisasi

Kempen media ini bertujuan mewujudkan kesedaran orang ramai mengenai kepentingan imunisasi. Tempoh siaran iklan adalah pada bulan Jun hingga November 2011. Kempen ini melibatkan pengiklanan merangkumi 4 penulisan rencana di akhbar.

• Penerbitan Bahan-Bahan Pendidikan Penggalakan Imunisasi

Sebanyak tiga jenis poster berkaitan imunisasi telah diterbitkan untuk edaran di semua Pejabat Kesihatan Daerah, Klinik Kesihatan, Hospital Negeri dan Daerah.

• Penerbitan Bahan-Bahan Pendidikan Promosi Kesihatan Keluarga

Beberapa jenis bahan pendidikan kesihatan keluarga telah diterbitkan seperti berikut:

Jadual 7: Penerbitan Bahan Pendidikan Kesihatan Kanak-Kanak, Ibu, Dewasa dan Warga Emas Tahun 2011

Bil.	Jenis Bahan	Kuantiti
1.	Risalah	150,000 (BM) 50,000 (BI)
2.	Poster	10,000 (BM) 5,000 (BI)
3.	Buku kecil	10,000 (BM) 5,000 (BI)
4.	Carta selak	10,000 (BM)

Jadual 8: Penerbitan Bahan Pendidikan untuk Kesihatan Remaja, Mental dan Orang Kurang Upaya

Bil.	Jenis Bahan	Kuantiti
1.	Risalah	150,000 (BM) 50,000 (BI)
2.	Poster	10,000 (BM) 5,000 (BI)
3.	Poster untuk pameran	20 (BM) 20 (BI)
4.	Buku kecil	10,000 (BM) 5,000 (BI)

• Penerbitan Dokumentari

Bahagian juga telah bekerjasama menerbitkan dokumentari seperti berikut:

- Kanak-Kanak (10 Min)
- Kanser Serviks (30 min)

• Modul Promosi Kesihatan Mental Remaja

Objektif penghasilan modul ini adalah untuk memberi pengetahuan dan kemahiran mengenai aspek kesihatan mental yang baik kepada kumpulan sasaran. Kandungan modul merangkumi:

- Kesihatan Mental Yang Baik
- Kenali Diri
- Pengurusan Kendiri
- Pemikiran Positif
- Sayangi Nyawa: Hidupkan Harapan
- Kemahiran Daya Tindak

8. PROGRAM PROMOSI PENDERMAAN ORGAN

Pada tahun 2011, sejumlah 28,025 orang telah berikrar sebagai penderma organ di mana 55% adalah lelaki dan selebihnya wanita. Bilangan ini banyak disumbangkan oleh faktor promosi yang pelbagai seperti iklan di media, forum, latihan dan sebagainya.

• Kempen Media Pendermaan Organ

Objektif kempen media ini adalah untuk memberi kesedaran kepada masyarakat tentang kepentingan pendermaan organ dan menggalakkan mereka mendaftar sebagai pengikrar penderma organ. Kempen media ini disiarkan sepanjang bulan Oktober hingga November 2011 yang melibatkan pengiklanan merangkumi:

- 200 spot iklan di televisyen
- 1,006 spot iklan di radio

• Forum Perdana Ehwat Islam Pendermaan Organ

Forum ini dianjurkan pada 24 Jun 2011, di Auditorium Kompleks E Putrajaya dengan kerjasama Jabatan Kemajuan Islam Malaysia dan Radio Televisyen Malaysia. Kumpulan sasaran adalah pelajar sekolah dan kakitangan kerajaan dengan jumlah penyertaan seramai 1,213 orang. Panel forum ini terdiri daripada Dr. Muhamed Anis b. Abdul Wahab, Pusat Sumber Transplan Nasional dan Ustaz Hj. Kipli b. Hj. Yassin, Mufti Negeri Sarawak. Sementara moderator forum pada kali ini ialah Dr. Ridhuan Tee Abdullah.



Barisan panel dan moderator Forum Perdana Ehwat Islam Pendermaan Organ

• Program Bicara Hati Sempena Minggu Kesedaran Pendermaan Organ



Timbalan Menteri Kesihatan menyampaikan ucapan perasmian

Program ini telah diadakan pada 23 Oktober 2011 bertempat di Auditorium Mutiara, Institut Pengurusan Kesihatan. Majlis perasmian telah disempurnakan oleh YB. Datuk Rosnah bt. Hj. Abdul Rashid Shirlin, Timbalan Menteri Kesihatan Malaysia. Objektif program adalah untuk menghargai pengorbanan serta ketabahan keluarga penderma organ kadaverik yang sanggup mengutamakan keperluan orang lain yang masih mempunyai harapan untuk terus hidup.

• Seminar Pendidikan Fatwa Pendermaan Organ

Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM) dan Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) telah bekerjasama menjayakan penganjuran Seminar Pendidikan Fatwa – Pendermaan Organ pada 21 Oktober 2011, bertempat di Auditorium Ibnu Sina, Masjid Putra, Putrajaya. Seminar selama setengah hari ini telah berjaya menarik minat lebih 380 orang peserta yang terdiri dari pegawai dan kakitangan jabatan mufti, jabatan dan majlis agama Islam seluruh negara, imam-imam dan guru-guru agama Wilayah Persekutuan dan Selangor, wakil-wakil agensi kerajaan serta pelajar-pelajar sekolah dan IPT sekitar Putrajaya.

Turut hadir sebagai peserta seminar ialah Y. Bhg. S.S. Tan Sri Dato' Seri Hj. Harussani bin Hj. Zakaria, Mufti Negeri Perak Darul Ridzuan, Y.Bhg. S.S. Dato' Setia Haji Mohd. Tamyas bin Abd. Wahid, Mufti Negeri Selangor Darul Ehsan, Y. Bhg. S.S. Datuk Hj. Ahmad Alawi bin Hj. Adnan, Mufti Negeri Sabah, Y. Bhg. Puan Hj. Wan Morsita binti Wan Sudin, Pengarah Bahagian Pengurusan Fatwa, JAKIM dan Pengarah-Pengarah Bahagian JAKIM.

Objektif seminar ialah:

- Memberi pendidikan fatwa kepada masyarakat mengenai isu pendermaan organ dari perspektif Islam
- Menggalakkan percambahan idea mengenai isu pendermaan organ
- Mewujudkan kerjasama yang padu dengan semua peserta supaya maklumat yang tepat mengenai isu pendermaan organ dapat disampaikan kepada semua pihak



Sebahagian peserta yang hadir dalam Seminar Pendidikan Fatwa – Pendermaan Organ

• Pertandingan Penulisan Skrip TV(PSA) Pendermaan Organ KKM-RTM-FINAS

Pertandingan ini terbuka kepada semua rakyat Malaysia dengan jumlah penyertaan sebanyak 230 orang. Borang-borang penyertaan telah disiarkan di akhbar New Straits Times dan Berita Harian pada 15 Julai - 30 September 2011.

• Projek Usahasama Dengan POS Malaysia

Projek ini merupakan kesinambungan dari tahun 2010 yang mana Pos Malaysia bersetuju untuk bekerjasama dalam mengedarkan Borang Pendaftaran Pengikrar Pendermaan Organ melalui kaunter-kaunter Pejabat POS di seluruh negara. Di samping itu, Pos Malaysia juga turut membantu menjalankan aktiviti-aktiviti promosi pendermaan organ di Pejabat POS Negeri di seluruh negara.

• Roadshow Promosi Pendermaan Organ

Roadshow pada tahun 2011 melibatkan 4 buah negeri iaitu Melaka, Kedah, Sarawak dan Negeri Sembilan. Tujuan roadshow diadakan adalah untuk memupuk kesedaran awam tentang kepentingan pendermaan organ serta menggalakkan orang ramai mendaftar sebagai pengikrar penderma organ.

• Aktiviti Promosi Pendermaan Organ dan Echo Training

Aktiviti promosi pendermaan organ dan *echo training* kepada anggota kesihatan dilaksanakan di peringkat negeri berpandukan kepada Garis Panduan Pelaksanaan Program Promosi Pendermaan Organ 2009. Antara aktiviti yang disyorkan menerusi Garis Panduan ialah mengadakan:

- | | |
|---|---|
| - Forum | - Kuiz |
| - Kaunter Pendaftaran / Khidmat Nasihat | - Tinjauan |
| - Pameran | - Pra dan pasca ujian semasa <i>echo training</i> |

Pada tahun 2011, sejumlah 651 aktiviti promosi pendermaan organ telah dilaksanakan di seluruh Malaysia dengan melibatkan kumpulan sasaran seperti orang awam, pekerja, pelajar universiti dan kolej, pelajar sekolah dan anggota kesihatan. Manakala 33 sesi *echo training* telah dilaksanakan kepada anggota kesihatan dan ahli agama di peringkat negeri.

• Penerbitan Bahan Pendidikan Pendermaan Organ

Bahagian Pendidikan Kesihatan dengan kerjasama Bahagian Perkembangan Perubatan telah menerbitkan beberapa bahan pendidikan pendermaan organ antaranya:

- Komik Pendermaan Organ
- Video Pendermaan Organ

9. PROGRAM PENDIDIKAN PESAKIT

Aktiviti utama program ini adalah menjalankan pendidikan kepada pesakit dan keluarga bagi meningkatkan pengetahuan serta kemahiran menguruskan penyakit dan kesan sampingan rawatan. Penumpuan diberikan terhadap empat penyakit utama di Malaysia seperti Diabetes, Hipertensi, Asma dan Penyakit Buah Pinggang. Sehingga tahun 2011, sebanyak 43 buah hospital negeri, hospital pakar, hospital daerah serta Institusi mempunyai jawatan Pegawai Pendidikan Kesihatan yang meliputi 31.4% daripada jumlah hospital di Malaysia.

• Sesi Pendidikan Pesakit

Sebanyak 5,829 sesi pendidikan pesakit telah dilaksanakan merangkumi sejumlah 92,260 pesakit dan keluarga. Daripada jumlah tersebut, sejumlah 30,875 pesakit adalah daripada kelas pendidikan pesakit Diabetes, Hipertensi, Asma, Buah Pinggang dan klinik berhenti merokok, manakala 61,385 pesakit lagi adalah daripada jabatan-jabatan lain di hospital.



Kelas Pendidikan Pesakit di Hospital



Demonstrasi kepada pesakit dan ahli keluarga

• Klinik Berhenti Merokok

Terdapat 12 buah Klinik Berhenti Merokok yang aktif di hospital dan diselaras oleh Pegawai Pendidikan Kesihatan. Melalui 12 klinik yang beroperasi, seramai 1,519 orang klien telah mendapatkan nasihat dan runding cara untuk berhenti merokok. Daripada jumlah tersebut, seramai 384 orang (25.3%) telah berjaya berhenti merokok. Takrifan yang digunakan untuk klien yang berjaya berhenti merokok ialah seseorang yang telah bebas dari tembakau selama 6 bulan.



Klien yang berjaya berhenti merokok menerima sijil penghargaan

• Ceramah Kesihatan

Unit Pendidikan Pesakit di hospital juga bertanggung jawab menyampaikan ceramah kesihatan kepada kakitangan hospital dan orang ramai termasuk sekolah-sekolah berdekatan, pejabat-pejabat kerajaan, NGO, universiti dan syarikat swasta. Tajuk ceramah yang sering disampaikan ialah berkaitan amalan cara hidup sihat, komunikasi berkesan, kesihatan persekitaran dan lain-lain. Pada tahun 2011, sejumlah 506 sesi ceramah telah dilaksanakan melibatkan seramai 42,925 orang peserta.

• Pusat Pendidikan Pesakit Hospital (PPPH)

Pusat ini berperanan sebagai 'one stop centre' yang menyediakan pelbagai aktiviti dan kemudahan untuk kegunaan pesakit dan keluarga. Antara kemudahan yang terdapat di sini ialah saringan kesihatan, perpustakaan dan internet. Sehingga Disember 2011, terdapat sejumlah tujuh PPPH beroperasi di seluruh Malaysia:

- Hospital Sultanah Bahiyah, Alor Setar
- Hospital Permaisuri Bainun, Ipoh
- Hospital Tunku Ja'afar, Seremban
- Hospital Sultanah Nur Zahirah, K. Terengganu
- Hospital Tengku Ampuan Afzan, Kuantan
- Hospital Sultanah Aminah, Johor Bahru
- Hospital Queen Elizabeth, K. Kinabalu

• Penerbitan Bahan Pendidikan Pesakit

Pada tahun 2011, sejumlah 388,532 keping bahan cetakan telah diterbitkan. Antara tajuk bahan yang diterbitkan adalah Hapuskan Aedes, Asma, Penyakit Batu Karang, Hipertensi, Penyusuan Susu Ibu, Pendermaan Organ, Renal, Jerebu, Penyakit Jantung, Diabetes dan Tekanan Darah Tinggi.

• Pameran Kesihatan



Salah satu pameran yang disediakan di ruang legar hospital

Pameran kesihatan disediakan di tempat-tempat tumpuan seperti di Lobi Hospital dan Jabatan Kecemasan. Tajuk-tajuk pameran kesihatan juga berubah-ubah mengikut tema sambutan hari khas kesihatan setiap bulan.

• Latihan Kepada Anggota

Unit Pendidikan Kesihatan turut mengadakan latihan kepada kakitangan di hospital bagi meningkatkan pengetahuan dan kemahiran di dalam bidang promosi kesihatan. Sepanjang tahun 2011, sebanyak dua latihan telah dijalankan iaitu :

- Kursus Komunikasi untuk Pegawai Perubatan dan Paramedik
- Kursus Pendidikan Pesakit dan Asas Komunikasi

Sejumlah 116 sesi latihan telah dijalankan untuk kedua-dua kursus tersebut di semua hospital yang mempunyai Pegawai Penerangan melibatkan 6,144 orang peserta.



Kursus Komunikasi Berkesan di Kalangan Paramedik

10. PROGRAM MEDIA MASSA

• Pendidikan Kesihatan di Media Massa

Pada tahun 2011, bahagian ini telah memperoleh beberapa slot percuma untuk pendidikan kesihatan di stesen-stesen TV, radio, akhbar dan majalah meliputi:

- 55 slot di televisyen
- 55 slot di radio
- 13 penulisan rencana di majalah
- 1 penulisan rencana di akhbar

Topik-topik yang dibincangkan adalah berkisar kepada topik-topik kesihatan semasa dan sering berlaku seperti Denggi, kanser payudara, *shaken baby syndrome*, pemilihan botol susu, penyusuan susu ibu, obesiti dan diabetes.

• Majlis Anugerah Media Kesihatan

Majlis ini diadakan untuk memberi penghargaan dan pengiktirafan kepada para wartawan dan agensi media di atas sumbangan kreatif mereka dalam membantu mempromosikan kesihatan kepada masyarakat. Bertempat di Hotel Istana, Kuala Lumpur pada 1 Julai 2011, majlis ini telah dirasmikan oleh YB Dato' Sri Liow Tiong Lai, Menteri Kesihatan Malaysia. Seramai 260 orang tetamu telah hadir memeriahkan majlis tersebut.

Sejumlah 161 penyertaan telah diterima pada tahun 2011 bagi semua kategori yang dipertandingkan. Penyertaan merangkumi Kewartawanan Kesihatan Terbaik (televisyen, akhbar dan majalah), Program Kesihatan Terbaik (radio dan televisyen) serta Foto Kesihatan Terbaik.



Menteri Kesihatan menyampaikan anugerah kepada salah seorang pemenang

11. PUSAT PROMOSI KESIHATAN KOMUNITI (PPKK)

Penubuhan PPKK adalah untuk menjalankan aktiviti pendidikan kesihatan dan latihan selaras dengan usaha untuk meningkatkan pengetahuan dan kemahiran serta mengubah sikap masyarakat ke arah cara hidup sihat. Kumpulan sasaran terdiri daripada komuniti setempat di mana pusat ini ditubuhkan seperti golongan remaja, suri rumah, warga emas dan pekerja. Ia merupakan satu fasiliti yang menyediakan kemudahan asas seperti:

- Penilaian Sendiri Risiko Kesihatan (PSRK)
- Pemeriksaan kesihatan
- Ceramah kesihatan dan demonstrasi
- Khidmat kaunseling
- Latihan kemahiran cara hidup sihat seperti bersenam, menangani stres, makan secara sihat dan berhenti merokok.
- Khidmat pakej khusus kepada pelanggan yang berisiko seperti memiliki berat badan berlebihan, tekanan darah tinggi, merokok dan lain-lain.
- Program-program *outreach* seperti kem kesihatan, kem diabetes dan lain-lain
- Perkhidmatan Pusat Sumber Media yang menyediakan maklumat berkaitan dengan amalan cara hidup sihat.

Sehingga Disember 2011, sejumlah lapan buah PPKK beroperasi dengan kehadiran seramai 13,874 orang pelanggan untuk mengikuti pelbagai aktiviti iaitu di:

- | | |
|-----------------------------|--------------------------------|
| - PPKK Masjid Tanah, Melaka | - PPKK Bangi, Selangor |
| - PPKK Putatan, Sabah | - PPKK Alor Star, Kedah |
| - PPKK Purun, Pahang | - PPKK Seberang Jaya, P.Pinang |
| - PPKK Kerteh, Terengganu | - PPKK Sungai Dua, P.Pinang |



12. PENYEBARAN MAKLUMAT MELALUI ICT

• Portal MyHEALTH (<http://www.myhealth.gov.my>)

Portal ini dibangunkan sebagai salah satu kaedah baru dalam menyampaikan maklumat kesihatan kepada masyarakat. Portal yang mula beroperasi pada tahun 2005 ini menyediakan perkhidmatan seperti berikut:

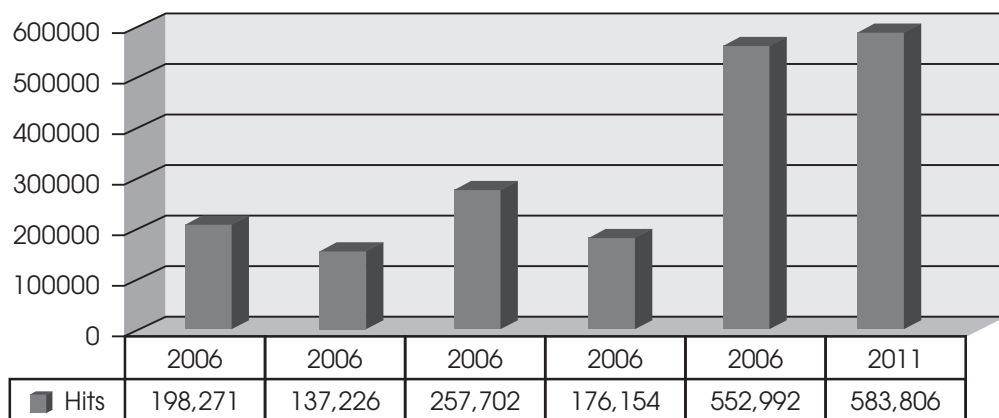
Topik A-Z	Acara & Aktiviti	Pautan	Isu Semasa
Direktori	Berita/ Artikel kesihatan	Kempen Kesihatan	<i>MyHealth Mobile</i>
Tanya Pakar	Penilaian Risiko Kesihatan	Galeri Media	Soalan Lazim
Pemberitahuan & Amaran	Kuiz	Berita	Penerbitan

Pada tahun 2011, sebanyak 110 tajuk baru telah dimuat naik ke dalam portal. Ini menjadikan jumlah kumulatif bahan yang telah dimuat naik sehingga kini adalah sebanyak 813 tajuk dalam Bahasa Inggeris dan 774 tajuk dalam Bahasa Malaysia. Sementara itu, status pembayaran sagu hati Penulis, Akreditor dan Penterjemah isi kandungan pula adalah sebanyak RM 30,365.90.

Portal ini juga menyediakan perkhidmatan tanya pakar untuk masyarakat yang memerlukan penerangan lanjut tentang sesuatu perkara atau kemusykilan. Pada tahun 2011, sebanyak 771 soalan telah diterima dan dijawab oleh pakar-pakar yang berkelayakan dalam tempoh 2 hingga 14 hari bekerja.

Jumlah hits pengguna bagi Portal MyHEALTH untuk sepanjang tahun 2011 adalah sebanyak 583,806. Jumlah ini meningkat dari tahun ke tahun disebabkan pelbagai promosi yang dilaksanakan. Antara promosi yang dijalankan adalah menerusi pameran, media sosial seperti *Facebook*, *Twitter* dan *YouTube* serta kerjasama dengan agensi lain seperti Kementerian Penerangan, Kementerian Belia dan Sukan, Kementerian Pengajian Tinggi, Universiti Perguruan Sultan Idris, Universiti Malaya dan Kementerian Pelajaran di mana pautan ke portal MyHEALTH telah dibuat dari laman web/portal agensi-agensi ini.

Rajah 2: Jumlah Hits Portal Myhealth Bagi Tahun 2006 Hingga 2011



Pada tahun ini juga Portal MyHEALTH telah berjaya mendapat taraf 5 bintang di mana ia berada pada kedudukan ke 5 daripada 347 laman web/ portal KKM yang dinilai.



Muka depan Portal MyHealth



Promosi MyHEALTH di Perkarangan Masjid Tuanku Mizan, Presint 3, Putrajaya sempena Majlis Sambutan Hari Belia Negara 2011

• Portal Infosihat

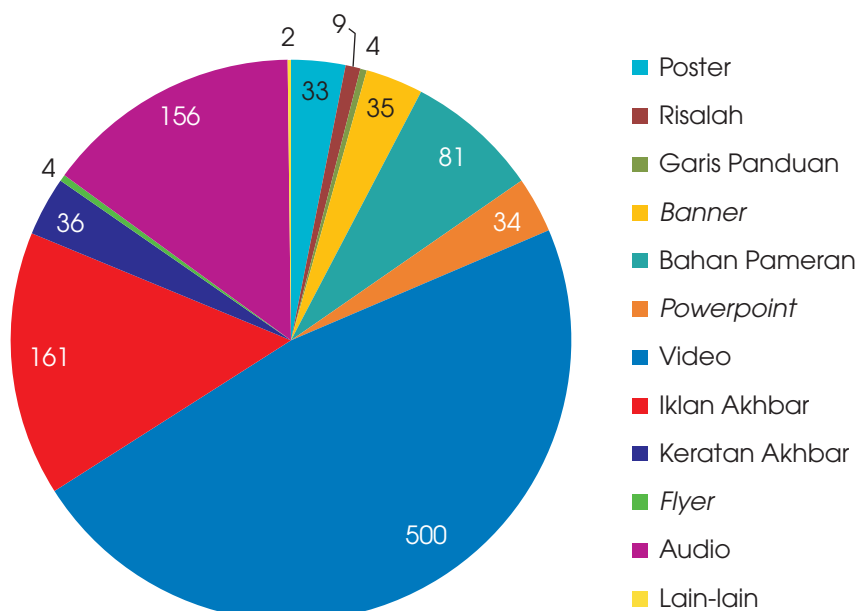
Portal ini mula beroperasi pada tahun 2003 yang memfokuskan kepada pelaksana aktiviti pendidikan kesihatan termasuk kakitangan kesihatan, kakitangan agensi lain, guru-guru sekolah, KEMAS, Syarikat Swasta, Persatuan Profesional dan Pertubuhan Sukarela. Pada akhir 2011, laman web Infosihat telah dinaik taraf kepada Portal Infosihat dan telah berwajah baru. Antara perkhidmatan yang disediakan termasuk:

Topik - topik kesihatan	RSS dan Blog Pendidikan Kesihatan	Pangkalan Data Warga Pendidikan Kesihatan
Artikel dan Bahan Rujukan	Kempen Tak Nak	Kuiz kesihatan
Direktori	Pengumuman & Isu Semasa	Undian
Media Pendidikan Kesihatan	Reten Online Pendidikan Kesihatan	Pautan

Sejumlah 1,055 bahan pendidikan kesihatan telah dimuat naik pada tahun 2011 seperti berikut:

Rajah 3:

Bahan Pendidikan Kesihatan yang Dimuat naik ke Dalam Portal Infosihat Tahun 2011



Sehingga kini terdapat 399 tajuk video kesihatan dalam pelbagai format termasuk iklan TV, dokumentari, ceramah oleh pakar dan klip-klip video pendek rakaman TV kesihatan telah dimuat naik dalam portal Infosihat. Di samping itu terdapat juga sebanyak 108 tajuk audio yang dipaparkan termasuk rakaman ceramah radio, iklan radio dan Dikir Barat Kesihatan.

Jumlah hits pengguna bagi Portal Infosihat untuk tahun 2011 ialah sebanyak 1,912,960 pengguna. Sementara jumlah kumulatif hits dari 2006 -2011 adalah 4,797,847. Pada tahun ini juga Portal Infosihat telah berjaya mendapat taraf 4 bintang untuk laman web di bawah agensi KKM.



Muka Depan Portal Infosihat

• Laman Web Doktor Muda

Laman web ini dibangunkan untuk memberi kemudahan kepada Guru Penasihat Doktor Muda dan Pegawai Negeri untuk mengemaskini segala maklumat dan data untuk kemudahan Pegawai Penyelaras Doktor Muda Peringkat Kebangsaan. Selain itu juga untuk memberi kemudahan kepada masyarakat untuk mendapatkan informasi berkaitan Doktor Muda.

Pelbagai perkhidmatan disediakan oleh laman web ini seperti:

- | | | |
|---------------------|--------------------|--------------------------|
| ✓ Garis Panduan | ✓ Buku Panduan | ✓ Info Terkini |
| ✓ Pautan | ✓ Guru Penyelaras | ✓ Aktiviti |
| ✓ Media Doktor Muda | ✓ Ruang Interaktif | ✓ Konvensyen Doktor Muda |



Muka Depan Laman Web Doktor Muda

• Laman Web H1N1

Laman web ini dibangunkan untuk memberi kemudahan kepada orang awam untuk mengakses segala maklumat terkini mengenai Influenza A (H1N1). Sehingga Disember 2011, terdapat sebanyak 321 kenyataan akhbar dan dokumen berkaitan dalam laman web ini. Jumlah pelawat pada tahun 2011 adalah sejumlah 86,414 orang.



Muka Depan Laman Web H1N1

• SISPEK

Pada tahun 2011, bahagian ini telah membangunkan Sistem Pengumpulan Maklumat Aktiviti Promosi Kesihatan (SISPEK) untuk menggantikan Reten *Online* Pendidikan Kesihatan yang sedia ada.

SISPEK telah dibahagi kepada komponen berikut:

i. Rutin

ii. Bencana dan Krisis Kesihatan

iii. Projek Khas:-

- | | |
|----------------------|----------------------------|
| - Pendidikan Pesakit | - PPKK |
| - PROSTAR | - Kem Kesihatan |
| - COMBI | - Program Bersama Pemimpin |
| - Doktor Muda | - Kempen Pendermaan Organ |



Muka Depan Portal Infosihat

Latihan SISPEK telah dianjurkan kepada Pegawai Pendidikan Kesihatan dan Pegawai Teknologi Maklumat peringkat negeri pada 29 hingga 30 November 2011 bertujuan untuk memberi pendedahan kepada peserta tentang cara penggunaan sistem tersebut.



13. PENERBITAN MEDIA PENDIDIKAN KESIHATAN

• Perkhidmatan Grafik

Bagi tahun 2011, sebanyak 531 *Finished Art Work* (FA) bahan media cetak dan bukan cetak telah dihasilkan. Sejumlah 112 FA adalah berkaitan bahan-bahan pendidikan kesihatan untuk keperluan program, manakala 419 FA berkaitan bahan-bahan lain yang diperlukan samada daripada pelanggan dalam mahupun luaran. Bahan-bahan FA yang dihasilkan merangkumi, risalah, buku kecil, *flyer*, *bunting*, *banner*, *mock-cheque*, kad jemputan, buku program, sijil, kulit CD dan lain-lain.

• Perkhidmatan Pinjaman Bahan Pameran

Bahagian ini turut memberi perkhidmatan meminjam, memasang dan menurunkan bahan-bahan pameran kepada mana-mana agensi kerajaan dan juga pihak swasta berdasarkan permintaan. Bahan pameran ini digunakan untuk sebarang aktiviti yang melibatkan orang awam seperti karnival, hari-hari khas kesihatan dan sebagainya. Pada tahun 2011, sejumlah 34 pinjaman telah diuruskan bahagian ini di mana sebahagian besarnya adalah permintaan daripada agensi kerajaan.

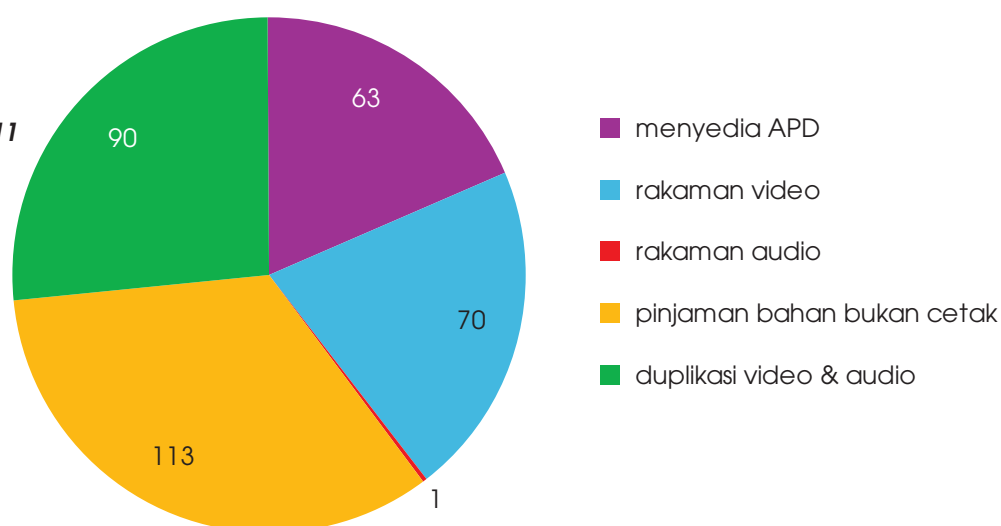
• Perkhidmatan Penterjemahan dan Pembacaan Pruf

Bahagian ini juga mempunyai seorang penterjemah dan pembaca pruf yang turut membantu menghasilkan bahan-bahan pendidikan kesihatan. Bagi tahun 2011, sebanyak 626 bacaan pruf telah dilakukan untuk menyemak dari segi ejaan dan tatabahasa, sementara sebanyak 523 bahan telah diterjemah ke dalam Bahasa Inggeris atau Bahasa Malaysia.

• Perkhidmatan *Audio Visual*

Bahagian ini menyediakan dan memberi bantuan berkaitan peralatan *audio visual* seperti menyediakan alat pandang dengar, membuat tayangan video atau audio serta membuat penggambaran video dalam majlis-majlis rasmi. Tidak ketinggalan, bahagian turut menyediakan perkhidmatan pinjaman bahan bukan cetak (CD dan DVD) kepada mana-mana jabatan/individu yang memerlukan. Pada tahun 2011, perkhidmatan yang disediakan adalah seperti berikut:

Rajah 4:
Perkhidmatan *Audio Visual*
yang Disediakan Tahun 2011

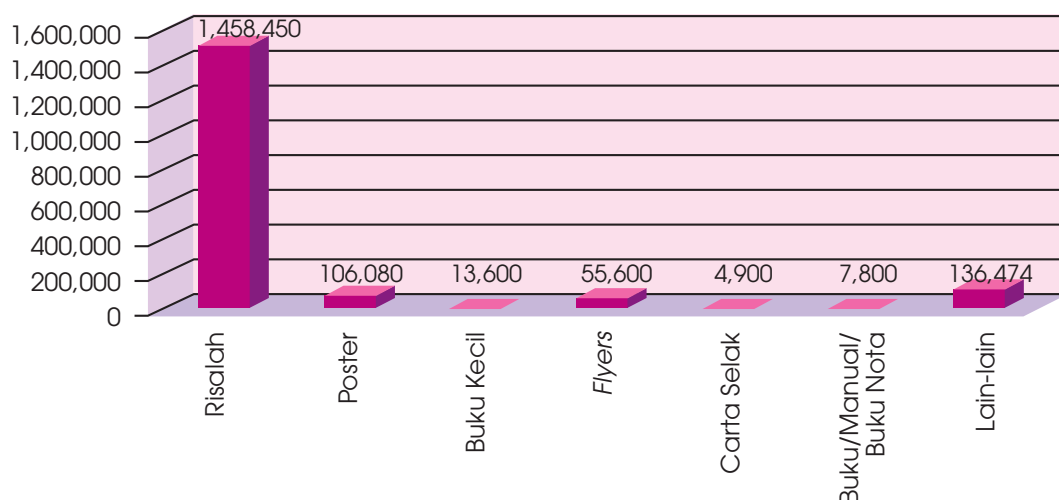


• Penerbitan dan Pengedaran Bahan Media Pendidikan Kesihatan

Sepanjang tahun 2011, bahagian ini telah berjaya menerbitkan sejumlah 2.9 juta keping bahan bercetak yang kebanyakannya terdiri daripada risalah, buku kecil dan poster. Bahagian juga sentiasa menerima stok bahan-bahan pendidikan kesihatan yang dicetak oleh syarikat percetakan luar. Bagi mengawal stok simpanan dan pengedaran, bahagian ini telah mewujudkan rekod status semasa bahan-bahan dalam simpanan. Pengedaran bahan-bahan ini kemudiannya dilakukan menggunakan lori khas yang akan bergerak ke semua negeri mengikut jadual yang ditetapkan.

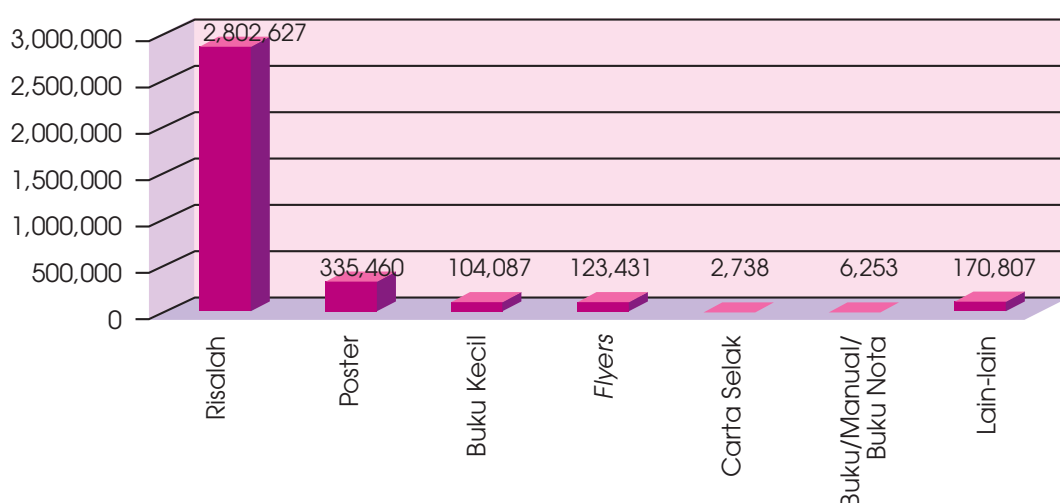
Jumlah bahan-bahan bercetak yang direkod masuk sepanjang 2011 adalah sejumlah 1.78 juta keping/naskhah. Perincian adalah seperti berikut:

Rajah 5: Jumlah Bahan-Bahan Bercetak Yang Direkod Masuk Sepanjang 2011



Sementara itu, sejumlah 3.5 juta keping/naskhah bahan media pendidikan kesihatan telah diedarkan sepanjang 2011 dengan sebahagian besarnya adalah risalah. Perincian adalah seperti berikut:

Rajah 6: Jumlah Bahan-Bahan Bercetak Yang Diedar Sepanjang 2011



Sejumlah 2.56 juta atau 73% dari keseluruhan edaran adalah untuk Unit Pendidikan Kesihatan di Jabatan Kesihatan Negeri manakala selebihnya untuk syarikat swasta, individu, universiti, kementerian lain, badan berkanun, NGO, pertubuhan keagamaan dan pengamal perubatan swasta.

Selain itu, bagi kerja-kerja percetakan dalaman, bahagian ini turut dilengkapi dengan empat buah mesin cetak berteknologi tinggi, mesin cetak konvensional serta pemotong kertas 'heavy duty'. Sepanjang tahun 2011, kerja-kerja percetakan dalaman melibatkan sejumlah 167,715 helai cetakan bersaiz A4.

14. PROGRAM LATIHAN

• Latihan Dalam Perkhidmatan

Pada tahun 2011, bahagian telah menghantar para pegawai dan kakitangan sokongan untuk mengikuti latihan/persidangan anjuran agensi luar dalam bidang tertentu. Peruntukan yang sama juga telah digunakan untuk menganjurkan satu kursus bagi semua warga Bahagian Pendidikan Kesihatan. Ringkasan latihan adalah seperti berikut:

Jadual 9: Latihan yang Dihadiri/Dianjurkan oleh Warga Bahagian Pendidikan Kesihatan

Bil.	Nama Kursus	Tempat	Tarikh	Anjuran	Bil. Peserta	
					Kump. Sokongan	Kump. Pengurusan & Profesional
1.	Kursus Fasilitator Kesihatan Mental	Turning Point Welcafe	24-25 Sept dan 1-2 Okt 2011	<i>Turning Point Integrated Wellness</i>	-	2
2.	Bengkel 'Development of Blueprint for Malaysia National Health Data Warehouse'	Vistana Hotel, K.L	25-28 April 2011	Bhg. Perancangan & Pembangunan	-	2
3.	<i>Perak Health Conference 2011</i>	Hotel Impiana, Ipoh	16-18 Mei 2011	<i>Perak Medical Practitioners' Society</i>	-	1
4.	Persidangan Kesihatan Awam Ke 6	Klana Resort, Seremban	11-13 Julai 2011	Persatuan Pakar Perubatan Kesihatan Awam	-	1
5.	Kursus Pemandu Cemerlang	KWSP, Kajang	14-15 Dis 2011	<i>Multi-Ways Global Vision</i>	2	-
6.	Persidangan Promosi Kesihatan	Cititel, Mid Valley	10-11 Okt 2011	MAHEO	-	25
7.	Hipnosis Untuk Perubahan Tingkah laku	Bhg. Pendidikan Kesihatan	24-25 Okt 2011	Bhg. Pendidikan Kesihatan	23	19
8.	<i>3rd Asia Pacific Conference on Public Health</i>	K.Lumpur	14-15 Nov 2011	<i>College of Public Health Medicine</i>	-	1

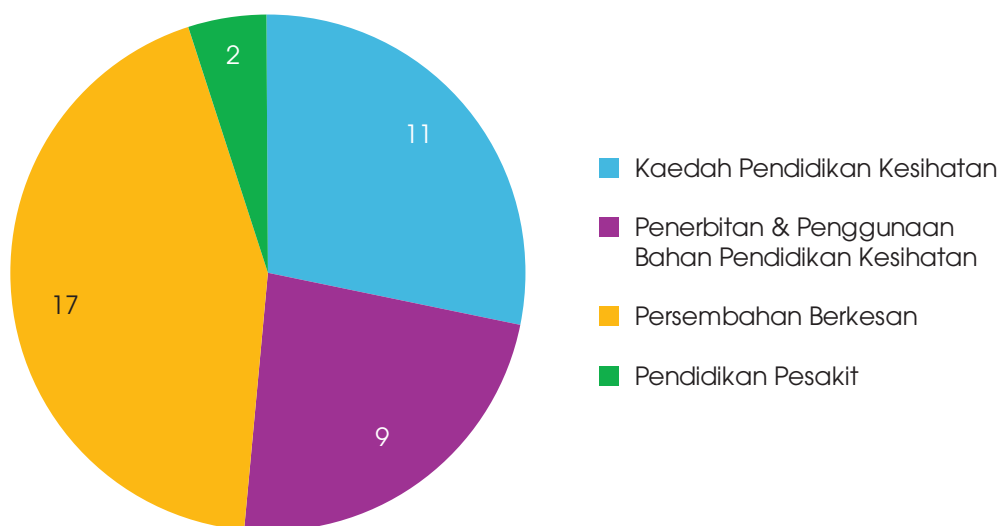
Bahagian turut bekerjasama dengan Institut Penyelidikan Tingkahlaku Kesihatan untuk menjalankan tiga kursus bagi meningkatkan kemahiran para Pegawai Pendidikan Kesihatan dan Pereka. Perincian mengenai kursus tersebut adalah seperti berikut:

Jadual 10: Latihan yang Dijalankan Bersama Institut Penyelidikan Tingkahlaku Kesihatan

Bil.	Nama Kursus	Tempat	Tarikh	Peserta
1.	Kursus Kreativiti Untuk Penghasilan Bahan Media Pendidikan Kesihatan	Kolej Komuniti Jasin, Melaka	26-29 Sept 2011	Pereka
2.	Kursus Mobilisasi Komuniti	Hotel Empress, Sepang	15-18 Nov 2011	Peg. Pendidikan Kesihatan
3.	Kursus Literasi Kesihatan	Hotel Bayview, Melaka	21-24 Nov 2011	Peg. Pendidikan Kesihatan

Pada tahun 2011, sebanyak 41 latihan berkaitan program telah dilaksanakan di peringkat negeri. Ia merangkumi Pendermaan Organ, Kempen Cara Hidup Sihat, COMBI, Doktor Muda dan lain-lain. Selain itu, peringkat negeri juga turut melaksanakan Latihan Teras Promosi Kesihatan bertujuan untuk mempertingkatkan kemahiran penjawat awam dalam melaksanakan aktiviti promosi kesihatan. Pada akhir Disember 2011, sejumlah 39 latihan teras telah dilaksanakan meliputi 1,668 orang peserta. Pecahan tajuk latihan adalah seperti berikut:

**Rajah 7:
Latihan Teras
yang Dilaksanakan
di Peringkat Negeri**



15. PROGRAM PENYELIDIKAN

• Penilaian Kempen Media Promosi Kesihatan 2011

Tahun 2011 adalah fasa pembentukan kertas cadangan, alat kajian serta pelantikan perunding. Pengutipan data kajian kempen media 2011 yang sebenar akan bermula pada tahun 2012.

Pada tahun tersebut juga, Bahagian Pendidikan Kesihatan dengan kerjasama Universiti Malaya akan melaksanakan penilaian ke atas tujuh Kempen Media Promosi Kesihatan yang diterbitkan oleh bahagian. Kempen Media tersebut adalah Kempen Media Cara Hidup Sihat, Tak Nak Merokok, Pencegahan dan Kawalan Denggi, Pencegahan Jangkitan HIV/AIDS, HPV, Talasemia dan Penyakit Tidak Berjangkit. Objektif penilaian adalah seperti berikut:

- i. Menilai pendedahan kumpulan sasaran terhadap iklan kempen
- ii. Menilai kefahaman kumpulan sasaran yang terdedah kepada mesej iklan kempen
- iii. Mengetahui hasrat perubahan tingkah laku kumpulan sasaran yang memahami mesej iklan kempen

• Penilaian Aktiviti Program Siswa Sihat 1Malaysia (PROSIS)

Kajian ini dilaksanakan selepas aktiviti bual bicara dan karnival. Objektif kajian adalah untuk menilai penerimaan kumpulan sasaran terhadap mesej program dan mengetahui hasrat kumpulan sasaran untuk melaksanakan amalan yang disarankan setelah mengikuti aktiviti. Sampel kajian diambil secara *convenience sampling* dan data dikutip menggunakan borang soal selidik yang dijawab sendiri oleh responden. Seramai 979 responden telah terlibat dalam kajian ini.

• Penilaian Aktiviti Program Pencegahan Obesiti bersama Sin Chew Daily

Penilaian ini dilaksanakan untuk menilai pelaksanaan Program Pencegahan Obesiti anjuran Bahagian Pendidikan Kesihatan dengan kerjasama Sin Chew Daily. Sebanyak lima buah sekolah rendah telah terlibat dalam kajian ini iaitu:

- | | |
|--|---|
| i. SRJK (C) Kebangsaan Yuk Choy, Perak | iv. SRJK (C) Kebangsaan Pekan Lama, Kedah |
| ii. SRJK (C) Kebangsaan Sg Way, Selangor | v. SRJK (C) Kebangsaan Kwang Hua, Pahang |
| iii. SRJK (C) Kebangsaan Senai, Johor | |

• Kajian Penjenamaan Semula PROSTAR Sekolah

Kajian ini dijalankan menggunakan kaedah *Focus Group Discussion* (FGD) untuk mendapat pandangan dan cadangan daripada murid sekolah menengah mengenai aktiviti PROSTAR. Hasil kajian ini akan digunakan untuk penjenamaan semula PROSTAR sekolah menengah dari sudut aktiviti, nama, identiti dan logo. Tiga buah sekolah di negeri Selangor telah terpilih iaitu Sekolah Menengah Kebangsaan Jawa, Klang, Sekolah Menengah Taman Desa dan Sekolah Menengah Taman Desa 2, Gombak.

• Penilaian Bahan Promosi Kesihatan (Pra-Uji)

Bagi menghasilkan bahan-bahan pendidikan kesihatan yang menarik dan berkesan, bahagian ini telah menjalankan sejumlah tujuh pra uji bahan iaitu:

- i. Risalah Ekspresi Hak Anda – Bebas Asap Rokok
- ii. Risalah Kawalan Tembakau- 'Rangka Kerja Kawalan Tembakau (WHO-FCTC)'
- iii. Risalah 'Three Ways to Save Live'
- iv. Poster Ekspresi Hak Anda – Bebas Asap Rokok
- v. *Pop Up* Ekspresi Hak Anda
- vi. Poster Stem Sel (3 jenis)
- vii. Risalah Stem Sel

16. SAMBUTAN HARI-HARI KHAS KESIHATAN

Hari-hari khas kesihatan disambut untuk meningkatkan kesedaran dan pengetahuan masyarakat mengenai isu-isu kesihatan. Hari-hari khas ini disambut setiap tahun pada tarikh-tarikh yang tertentu.

• Hari Kesihatan Sedunia

Hari Kesihatan Sedunia telah disambut pada 10 April 2011, bertempat di Auditorium Kompleks Penyiaran Sultan Ahmad Shah, Kuantan, Pahang. Majlis perasmian telah disempurnakan oleh YB Dato' Sri Liow Tiong Lai, Menteri Kesihatan Malaysia. Objektif sambutan adalah untuk memberi kesedaran kepada masyarakat mengenai bahaya kerintangan dalam penggunaan ubat-ubatan. Antara aktiviti yang dijalankan termasuk Forum dan Seminar "Perangi Kerintangan Ubat", pameran dan pemeriksaan kesihatan.



Acara penyampaian cenderahati sempena Hari Kesihatan Sedunia

• Hari Tanpa Tembakau Sedunia

Sambutan Hari Tanpa Tembakau Sedunia telah dirasmikan oleh Menteri Kesihatan Malaysia, YB Dato' Sri Liow Tiong Lai pada 5 Jun 2011 di Bandar Hilir, Melaka. Tema pada kali ini adalah "Rangka Kerja Perjanjian Kawalan Tembakau (WHO-FCTC)" dengan *tagline* "Ekspresi Hak Anda – Katakan Tidak kepada Asap Rokok". Objektif sambutan adalah untuk mewar-warkan usaha-usaha kerajaan dalam melindungi kumpulan sasaran daripada dipengaruhi oleh industri rokok yang semakin berkembang di negara ini. Antara aktiviti yang diadakan termasuk Program *Cycleton*, Persidangan Remaja *Green Lung*, Pertandingan Ekspresi Hak Anda, pameran, pemeriksaan kesihatan, seminar dan lain-lain.



Dua jenis logo yang digunakan untuk Sambutan Hari Tanpa Tembakau 2011



Aktiviti Berjalan Kaki 10,000 Langkah Tanpa Asap Rokok

- **Sambutan Hari Anti Denggi ASEAN dan Pelancaran Semula COMBI Peringkat Kebangsaan**

Dalam meneruskan kelangsungan aktiviti pencegahan denggi secara kolektif, ASEAN telah mengambil langkah secara bersama dan proaktif untuk mengadakan Hari Anti Denggi ASEAN setiap 15 Jun. Justeru itu, sebagai anggota ASEAN, Malaysia juga turut mengadakan sambutan ini yang bertujuan untuk memberi satu persepsi baru kepada masyarakat tentang peranan yang harus mereka mainkan.

Sambutan Hari Anti Denggi Peringkat Kebangsaan telah diadakan pada 16 Jun 2011, bertempat di HGH Convention Centre, Sentul, Kuala Lumpur. Majlis ini telah disempurnakan oleh YAB Tan Sri Muhyiddin bin Haji Yassin, Timbalan Perdana Menteri Malaysia. Bagi memeriahkan majlis ini, Pelancaran Semula COMBI Peringkat Kebangsaan turut dilaksanakan bagi menggalakkan penyertaan komuniti dalam membanteras denggi. Antara aktiviti yang dijalankan adalah Penyampaian Anugerah COMBI Terbaik Negeri, Pelancaran Buku Garis Panduan COMBI Komuniti, pameran dan pemeriksaan kesihatan.



Sambutan Hari Denggi ASEAN 2011 dan Pelancaran Semula COMBI Peringkat Kebangsaan

• Sambutan Minggu Kesedaran Pendermaan Organ

Tahun 2011 merupakan tahun kedua Sambutan Minggu Kesedaran Pendermaan Organ diadakan. Ia telah dilaksanakan pada 16 hingga 24 Oktober 2011. Perasmian telah disempurnakan oleh YB Dato' Sri Liow Tiong Lai, Menteri Kesihatan Malaysia, bertempat di Universiti Kebangsaan Malaysia. Objektif sambutan adalah untuk mendidik masyarakat mengenai kepentingan pendermaan organ selepas meninggal dunia dan menggalakkan mereka berikrar sebagai penderma organ. Antara aktiviti yang dijalankan sepanjang minggu tersebut adalah Pidato Siswa UKM, Malam Bakat Siswa, Pertandingan Mesej Kreatif Pendermaan Organ, Seminar Pendidikan Pendermaan Organ dan lain-lain.



Menteri Kesihatan melawat tapak pameran

• Hari AIDS Sedunia

Majlis Sambutan Hari AIDS Sedunia Peringkat Kebangsaan 2011 telah diadakan di Dewan SM Yu Yuan, Sandakan pada 10 Disember 2011 dengan memilih tema "Ke Arah Eliminasi Transmisi Vertikal" bagi mengikuti tema yang telah dipilih oleh Pertubuhan Kesihatan Sedunia. Majlis perasmian sambutan telah disempurnakan oleh YBhg. Datuk Dr. Lokman Hakim bin Sulaiman, Timbalan Ketua Pengarah Kesihatan (Kesihatan Awam) yang mewakili YB Timbalan Menteri Kesihatan Malaysia. Pelbagai aktiviti turut dilaksanakan termasuk aktiviti pra pelancaran seperti pertandingan mewarna, melukis dan pidato (24 September 2011), Konvoi Kesedaran HIV/AIDS Berbasikal (7-11 Disember 2011) dan Simposium HIV/AIDS.



Penyerahan buku tandatangan sokongan ke arah menuju sifar HIV



Pelepasan acara berbasikal oleh TKPK (KA)

Rumusan

Pada tahun 2011, pelbagai usaha telah dilaksanakan bagi memastikan kumpulan sasaran memperoleh ilmu dan kemahiran berkaitan cara hidup sihat. Kejayaan demi kejayaan yang ditempa dalam membangunkan program dan pendekatan baru tahun demi tahun tidak menjadikan bahagian alpa untuk terus mencari peluang dan ruang memperluaskan skop promosi kesihatan. Meskipun berdepan dengan pelbagai kekangan sumber, bahagian terus melaksanakan segala yang dirancang dengan penuh semangat juang dan kreatif. Berlandaskan kepada prinsip untuk memperkasakan masyarakat dalam cara hidup sihat, bahagian akan terus memikul tanggung jawab ini dengan penuh ikhlas dan dedikasi yang tinggi.



Halatuju

Pada tahun-tahun yang akan datang, Bahagian Pendidikan Kesihatan akan terus memperkukuh dan memperluaskan skop promosi kesihatan berdasarkan kepada inisiatif yang tercatat di dalam Rancangan Malaysia Ke 10 (RMK 10). Penekanan akan diberikan terhadap meningkatkan tahap pengetahuan masyarakat dan memperkasakan mereka dengan kemahiran-kemahiran yang bersesuaian supaya mereka dapat mengamalkan tingkah laku kesihatan yang positif.

Strategi-strategi yang akan digunakan juga adalah berlandaskan kepada Pelan Strategik Kebangsaan seperti yang termaktub dalam NSP Denggi, NCD dan HIV/AIDS. Bahagian ini akan mempertingkatkan kapasiti penjawat awam kesihatan dengan ilmu-ilmu yang relevan dengan perkembangan semasa promosi kesihatan. Kolaborasi bersama agensi dan kementerian lain, pertubuhan bukan kerajaan, persatuan, pihak swasta dan sebagainya akan menjadi agenda utama dalam memperluaskan sayap Kementerian Kesihatan menangani isu-isu kesihatan. Bantuan dan sokongan daripada pihak lain ini amat perlu untuk membantu meringankan beban dan kekangan pelbagai sumber di bidang promosi kesihatan.

Pada masa hadapan juga, bahagian berhasrat untuk memperluaskan fasiliti atau *outlet* promosi kesihatan. Ini termasuklah mewujudkan kiosk/sudut Cara Hidup Sihat di tempat-tempat tumpuan orang ramai seperti pusat membeli belah. Selain itu, bahagian juga bercadang untuk mewujudkan saluran kesihatan di radio bagi memperluaskan liputan promosi kesihatan kepada masyarakat. Bagi memperkukuhkan aktiviti promosi kesihatan di negeri, bahagian akan menyalurkan peruntukan yang secukupnya untuk mengadakan lebih banyak karnival berbentuk kesihatan yang menjadi *trend* kesukaan masyarakat masa kini.

Memandangkan teknologi ICT yang semakin pesat dan pantas membangun, bahagian juga akan memperluaskan penggunaan teknologi ini untuk mempromosi kesihatan. Antara kaedah yang boleh diguna pakai adalah mewujudkan pautan portal sedia ada ke portal agensi lain, menggunakan medium *facebook*, *twitter* dan blog serta mempromosi portal bahagian dalam media-media utama seperti akhbar dan majalah. Tidak ketinggalan, bahagian juga akan bekerjasama dengan agensi lain seperti KWSP untuk mengiklankan portal ke dalam TV pendidikan pengguna mereka yang diletakkan di ruang menunggu.

Selain itu, bagi mendidik generasi muda mengamalkan cara hidup yang sihat, bahagian akan memperluaskan penubuhan Kelab Doktor Muda ke sekolah menengah. Kaedah dan strategi pengajaran yang digunakan akan disesuaikan dengan keperluan generasi tersebut. Diharapkan generasi pelapis ini akan membudayakan cara hidup sihat dalam kehidupan seharian sedari awal lagi hingga ke penghujung usia mereka.

Adalah menjadi harapan bahagian agar aktiviti promosi kesihatan dapat berkembang di pelbagai medium dan meliputi kumpulan sasaran yang luas. Segala peluang yang ada akan digunakan sepenuhnya untuk melahirkan masyarakat yang seimbang dari segi rohani dan jasmani. Ini dapat menjamin kesejahteraan masyarakat yang seterusnya menghargai kesihatan sebagai satu aset yang amat berharga.

